SVOBODA
Founded in 1893 in Jersey City, NJ
Published by the Ukrainian National Association

www.svoboda-news.com

СВОБОДА

Видає Український Народний Союз

Рік 117, ЧИСЛО 30, П'ЯТНИЦЯ, 23 ЛИПНЯ 2010 РОКУ 1893 Vol. 117, No. 30, FRIDAY, JULY 23, 2010 $1.00

Пам'ятаймо про Україну!

Фестиваль української культури відбувся на Союзівці

На фестивалі виступає гурт „Гайдамаки" з Києва. *Фото: Христя Сизоненко*

КЕРГОНКСОН, Нью-Йорк. – 16-18 липня на оселі Українського Народного Союзу Союзівці під патронатом Посольства України в США і за спонзорування Української Народної Фундації відбувся Фестиваль української культури.

Свято відкрив Президент УНСоюзу Стефан Качарай. У ньому взяли участь Посол України в США Олександер Моцик, Постійний представник України в ООН Посол Юрій Сергеєв, Генеральний консул України в Нью-Йорку Посол Сергій Погорельцев, дипломати, керівники фінансових установ і громадських організацій.

У концертах брали участь гурт „Гайдамаки" з України, Школа народного балету ім. Роми Прийми Богачевської, хор „Думка"з Нью-Йорку, Капеля бандуристів Канади і народний ансамбль танцю „Купало" з Едмонтону, Канада, Заслужена артистка України Людмила Фесенко, відомі виконавці з США і Канади Інесса Тимочко-Декайло, Олег Чмир, Сергій Побединський, Валерій Жмуд та інші.

Докладний звіт з фестивалю буде вміщено у наступному числі.

Відбувся позачерговий з'їзд Української світової кооперативної ради

Тамара Денисенко

КИЇВ. – 27 травня відбувся позачерговий з'їзд Української світової кооперативної ради (УСКР). Головною метою з'їзду було внесення змін до Статуту для розширення представництва та залучення до діяльности УСКР усіх об'єднань українських спілок світу.

Участь у ньому взяли делеґати Централі українських кооператив Америки, (ЦУКА), яка об'єднує 16 кредитних спілок, Української кооперативної ради Канади (УКРК), яка нараховує вісім кредитних спілок, Національної асоціяції кредитних спілок України (НАКСУ) , що об'єднує 150 кредитних спілок, та, за дорученням, Рада Українських кооператив Австралії (РУКА) – усього 74 делеґати.

Участь у з'їзді взяли близько 40 представників українських кредитних спілок США та Канади, а також перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань бюджету Владислав Лук'янов, заступник голови Державної комісії з реґулювання ринків фінансових послуг України Ірина Говорун, заступник завідувача секретаріяту Комітету Верховної Ради України з питань фінансів і банківської діяльности Ігор Бурба.

Серед численних гостей були заступник керівника відділу Посольства Канади в Україні С. Грущенко, представник проводу Пласту в Україні Ігор Фіґлюс, колишні голови УСКР Ярослав Скрипник і Богдан Кекіш, делеґації Всеукраїнської асоціяції кредитних

Учасники позачергового з'їзду Української світової кооперативної ради 27 травня в Києві.

(Закінчення на стор. 9)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

Україна підвищує тарифи на газ для населення

КИЇВ. — Національна комісія з реґулювання електроенерґетики ухвалила рішення про зростання ціни газу на 50 відс. За новими тарифами населення має платити вже з 1 серпня. Так само майже наполовину більше платитимуть за паливо підприємства „Теплокомуненерґо". Прем’єр-міністер Микола Азаров 14 липня назвав рішення складним, але виправданим: „Робити, як попередники, які силою змусили незалежний орган реґулювання ринку скасувати своє рішення і зробили вигляд, що проблема вирішена, ми не можемо і не станемо. Наш уряд виконує закони, водночас відповідає за збалянсовану, сталу роботу всього народного господарства". М. Азаров обіцяє, що громадяни з низькими доходами зможуть скористатися механізмом субсидій. Уряд вирішив розширити коло осіб, які матимуть право їх отримати. Поступове підвищення вартости природного газу до економічно обґрунтованого рівня називають однією з умов надання Україні кредиту Міжнародним валютним фондом (МВФ), причому в Кабінеті міністрів не виключають подальшого зростання ціни газу для клієнтів, які споживають великі обсяги палива. За даними урядовців, МВФ плянує остаточно визначитися, чи надавати Києву майже 15 млрд. дол. позички наприкінці липня. Саме цим пояснюють поспішність ухвалення непопулярного рішення. *(„Голос Америки")*

Патріярх Московський розпочав візиту в Україну

ОДЕСА. — 20 липня з Одеси розпочав свою візиту в Україну Патріярх Московський Кирило. Візита триватиме до 28 липня, російський церковний діяч побуває в Одесі, Дніпропетровську і Києві. Кульмінацією стане його участь в урочистостях у столиці з нагоди річниці Хрещення Русі. Представники Української Православної Церкви Московського патріярхату, яка організує візиту, переконані, що приїзд Патріярха сприятиме подоланню релігійних конфліктів в Україні та поліпшенню взаємин з Росією. Значна частина українських релігійних експертів називають приїзд Кирила радше політичним, і очікують, що у підсумку він зміцнить позиції чинної влади та збільшить залежність української Церкви від російської. Такої думки дотримується Архиєпископ Харківський і Полтавський Української Автокефальної Православної Церкви Ігор Ісіченко. „На жаль, Московський патріярхат перетворюється на найбільш залежну від політичних замовлень кремлівського керівництва релігійну структуру, і це шкодить авторитетові кожної з православних Церков. Візита дасть багато красивих картинок, але зміст її перебуває поза межами релігійними", – вважає Архиєпископ. *(Радіо „Свобода")*

На Прикарпатті вшановують пам’ять героїв УПА

ІВАНО-ФРАНКІВСЬК. — 17-19 липня у Долинському районі Івано-Франківської области відбулася дводенна акція з вшанування пам’яті героїв УПА „Яворина-2010". Відбувся традиційний похід на гору Яворина для вшанування пам’яті героїв старшинської школи УПА „Олені" та крайового провідника ОУН Ярослава Мельника – „Роберта" у селі Липа. Учасники акції побували у бункері „Роберта" в урочищі Глибоке, а біля пам’ятника Я. Мельникові відбулися урочистості. Увінчали акцію фестиваль патріотичної пісні „Яворина" та запалення повстанської ватри в урочищі Розтока поблизу села Липа. В акції взяли участь колишні вояки ОУН і УПА, ветерани визвольних змагань, духовенство, студентська та учнівська молодь, керівники та представники трудових колективів, політичних партій, громадських організацій, церковні громади, жителі краю та сусідніх областей. *(УНІАН)*

В. Янукович надіслав послання Б. Обамі

ВАШІНҐТОН. — Україна закликає США зберігати взаємини стратегічного партнерства між двома країнами за будь-яких обставин. Як заявив 14 липня радник Президента України з питань зовнішньої політики Андрій Фіялко, саме про це йдеться в посланні Президента України Віктора Януковича до Президента США Барака Обами. Виступаючи в Інституті Брукінґса у Вашінґтоні, А. Фіялко процитував листа, в якому сказано, що високий рівень двосторонніх взаємин необхідно підтримувати за будь-якої геополітичної і внутрішньополітичної ситуації. *(УНІАН)*

Досвід реформ Грузії цікавий для України

КИЇВ. — Для України, яка стала на шлях ліберальних реформ, дуже корисним є досвід Грузії щодо модернізації економіки та підвищення її конкурентоспроможности, заявив 16 липня в Тбілісі віцепрем’єр-міністер Сергій Тігіпко. Він особливо наголосив, що Україна зацікавлена ознайомитися з досвідом Грузії в реформуванні системи державного реґулювання, органів внутрішніх справ, податкової служби. С. Тігіпко перебував 16-17 липня в Грузії з дводенною візитою на чолі офіційної української делеґації. Він також зустрічався з головою парляменту Грузії Давітом Бакрадзе, міністром фінансів Кахою Баїндурашвілі, головою Національного банку Георгієм Кадаґідзе. Серед основних цілей візити представників українського уряду в Грузію – ознайомлення з перебігом здійснення соціально-економічних реформ, впровадженням оптимальних механізмів державної реґуляторної політики, створенням сприятливих умов для розвитку підприємництва та залучення чужоземних інвестицій. *(Радіо „Свобода")*

В. Янукович підписав закон про позаблоковий статус України

КИЇВ. — Президент України Віктор Янукович підписав закон про засади зовнішньої і внутрішньої політики, який визначає основні принципи як внутрішньої, так і зовнішньої політики держави. Основи внутрішньої політики визначаються законом у сферах розвитку державности, місцевого самоврядування та стимулювання розвитку реґіонів, формування інститутів громадянського суспільства, національної безпеки та оборони, в економічній, соціяльній, гуманітарній, екологічній сферах та сфері техногенної безпеки. Закон передбачає, що основним принципом зовнішньої політики країни є дотримання Україною політики позабльоковости, що означає неучасть України у військово-політичних союзах, пріоритетність участи у вдосконаленні та розвитку европейської системи колективної безпеки, продовження конструктивного співробітництва з НАТО та іншими військово-політичними бльоками з усіх питань, що становлять взаємний інтерес. 1 липня Верховна Рада прийняла закон, за який проголосувало 259 народних депутатів. *(„Кореспондент")*

ЕС і Україна обговорили розвиток Криму

КИЇВ. — В Европейському союзі (ЕС) згідні з пропозицією Президента України Віктора Януковича розглядати співробітництво в кримському реґіоні як проєкт програми „Східнє партнерство". Про це 16 липня заявив голова Представництва ЕС в Україні Жозе Мануель Пінту Тейшейра під час зустрічі з прем’єр-міністром Миколою Азаровим. Співрозмовники обговорили шляхи здійснення ініціятиви Еврокомісії щодо співробітництва в Криму, яка передбачатиме розвиток соціяльної інфраструктури, модернізацію туристичної галузі та підвищення інвестиційної привабливости Севастополя і залучення прямих чужоземних інвестицій в інфраструктуру міста. Ж.Тейшейра підкреслив, що до реалізації кримського проєкту, який в Евросоюзі вважають дуже важливим, уже залучені 13 країн ЕС. Раніше Президент України В. Янукович в Києві під час зустрічі з Президентом Европейської ради Германом ван Ромпеєм ініціював започаткування і здійснення проєкту розвитку Криму у рамках розширення співпраці програми ЕС „Східнє партнерство". *(„Голос Америки")*

Ю. Лужков хоче „повернення" Севастополя

КИЇВ. — Заяви посадника Москви Юрія Лужкова щодо „необхідности повернути Севастопіль росіянам" не відповідають ані стратегічному партнерству, ані добросусідським взаєминам між Росією та Україною – так прокоментував українським засобам масової інформації останню заяву Ю. Лужкова речник Міністерства закордонних справ України (МЗС) Олег Волошин. За його словами, в міністерстві „найбільш серйозним чином поставились до заяв Ю. Лужкова стосовно Севастополя. Ми вважаємо, що ці висловлювання ідуть урозріз з атмосферою конструктивних і добросусідських українсько-російських взаємин… Сподіваємось, що найвище політичне керівництво Росії, як і раніше, підтримує територіяльну цілісність України, поважає її суверенітет", – сказав він. В МЗС при цьому зазначають, що подовження базування Чорноморської фльоти Росії у Севастополі на 25 років „створило довготривале підґрунтя для стабільности у Криму". Посадник столиці Росії Ю. Лужков в Москві 19 липня повторив свої тези від 2008 року щодо необхідности „повернення" Севастополя як військово-морської бази Росії Російській Федерації. *(Радіо „Свобода")*

ООН рекомендує зрівняти пенсійний вік чоловіків і жінок

ЖЕНЕВА. — Організація Об’єднаних Націй рекомендує Україні підвищити пенсійний вік чоловіків та жінок до 65 років. Це повинно відбутися протягом 20 років, щоб не допустити в майбутньому різкого зростання податкового навантаження на працюючих громадян. На думку експертів ООН, якщо залишити пенсійний вік без змін, то до 2050 року кількість пенсіонерів перевищить кількість платників внесків на 25 відс. Зокрема експерти ООН підрахували, що в Україні найбільший в Европі обсяг пенсійних витрат – 18 відс. від внутрішнього валового продукту. Також в Україні найвищі внески з фонду платень, 33.2 відс. платить роботодавець, 2 відс. – працівник. Тому ООН рекомендує вже в 2011 році розпочати реформу з підвищення пенсійного віку. Якщо залишити пенсійний вік без змін, то до 2050 року на кожних 10 громадян працездатного віку в Україні буде доводитися не чотири, а вісім пенсіонерів. Субсидії державного бюджету досягнуть 30 відс. витрат Пенсійного фонду, а розмір внесків з платні – 50 відс. *(„Газета по- українськи")*

Московський патріярхат „поклав око" на Софію Київську

КИЇВ. — Митрополит Української Православної Церкви Московського патріярхату Володимир Сабодан 15 липня звернувся до Президента Віктора Януковича з проханням дозволити богослужіння в Софії Київській. „Усе, що належить УПЦ Московського патріярхату, практично є власністю Москви. Тепер вони вирішили привласнити собі ще й Софію Київську. Якщо їм передадуть цю національну пам’ятку, у церковному житті буде велике заворушення", – прокоментував цю ситуацію доктор богословських наук і філософії Дмитро Степовик. „Сподіваюсь, що влада знайде розумний вихід, і Софія Київська не буде передана Москві. Досить того, що вони вже розпоряджаються, як своїм, майном Києво-Печерської лаври. Але все буде повернуто, нічого вони з України не вивезуть", – резюмував Д. Степовик. *(„Газета по-українськи")*

Випущено монету, присвячену суверенітетові України

КИЇВ. — 15 липня в обіг випущено монету номіналом 2 грн., яка присвячена 20-річчю ухвалення Верховною Радою УРСР Декларації про державний суверенітет України. На лицевій стороні монети розміщено малий Державний герб України, напис „Національний банк України", рік карбування монети і номінал, лоґотип Монетного двору, Державний прапор України. На протилежній стороні монети зображено контур України і напис: „16 липня 1990 року. Державний суверенітет України. Декларація". *(„День")*

Провідні університети передано до Міністерства освіти і науки

КИЇВ. — Кабінет міністрів України 7 липня передав у розпорядження Міністерства освіти і науки (МОН) Національний університет „Києво-Могилянська академія" (НаУКМА) та Національний університет „Острозька академія". Раніше ці університети були підпорядковані урядові та, згідно з статутом, їхні керівники призначалися Кабінетом міністрів.

Президент НаУКМА Сергій Квіт заявив, що, „ця постанова – лише виконання норми закону про те, що всі університети мають бути підпорядковані Міністерству освіти й науки України. Тут справа не у рішенні, справа в іншому. Києво-Могилянська академія має свій статут, цей статут дає нам певні права. І очевидно, якщо ми будемо підпорядковані Міністерству освіти й науки України, то головне, щоб наш новий статут затверджувався з точки зору розвитку університету та розширення його академічних прав".

Крім того, С. Квіт переконаний, що це питання не носить політичний характер, і якби влада мала бажання утискувати „Могилянку" в її правах, це було б можливо і безпосередньо для Кабінету міністрів.

Президент НаУКМА впевнений, що „університет буде функціонувати у звичному для себе режимі, адже академія давно не має преференцій і працює в однакових умовах з іншими вищими навчальними закладами України. Безумовно, Статут НаУКМА потребуватиме змін, при внесенні яких ми будемо керуватися засадничими принципами Києво-Могилянської академії та статусом самоврядного дослідницького національного вищого навчального закладу".

У розпорядженні зазначається, що протягом місяця Міністерство освіти і науки України разом з іншими зацікавленими центральними органами виконавчої влади має підготувати та подати на розгляд Кабінету міністрів України пропозиції щодо внесення змін до нормативно-правових актів, зокрема указів Президента України.

С. Квіт не виключає, що академія буде звертатися до суспільства, якщо МОН України вестиме наступ на її права. *(„Українська правда")*

ТОЧКА ЗОРУ

Києво-Могилянська академія є провідником освіти в Україні

7 липня Кабінет міністрів України офіційно передав два найстаріших українських університети – Національний університет „Києво-Могилянська академія" та Національний університет „Острозька академія" – до сфери управління Міністерства освіти і науки України.

Оприлюднення розпорядження уряду про передання двох університетів до сфери управління Міністерства освіти і науки – це юридичне визнання того, що фактично існувало на практиці. Розпорядження забезпечує уніфікацію політики щодо всіх університетів.

Те, яким чином це розпорядження буде впроваджуватися, з'ясує позицію уряду та політики у царині вищої освіти. Важливо те, якими будуть наступні кроки уряду. Є надія, що впровадження цього розпорядження не призведе до обмеження університетської автономії та академічного самоуправління в таких сферах, як правила вступу, кадрова політика та навчальний процес.

Адміністрація Києво-Могилянської академії сподівається, що інституційну автономію та академічне самоуправління буде збережено, щоб Україна могла продовжувати необхідні освітні реформи і бути конкурентоспроможною на світовому рівні.

Академічне самоуправління – передумова поступу знання, а також розвитку й усталення громадянського суспільства.

Відроджена в 1992 році, після розвалу СРСР, Києво-Могилянська академія є провідником гуманітарної освіти в Україні. Відтоді університет надає якісно вищу освіту новому поколінню українців. Могилянка була в авангарді освітніх реформ, базованих на академічному самоуправлінні та університетській автономії – двох принципах, що є необхідними основами в житті вищих навчальних закладів.

Києво-Могилянська академія веде багато програм, спрямованих на інтеґрацію університету в світову академічну спільноту, вона є двомовним університетом, з використанням української та англійської мов.

В академії запроваджено анонімне вступне тестування та програми трирівневої освіти – бакалаврат, маґістерію і докторат, створено нові школи та структурні підрозділи (школи охорони здоров'я, журналістики, політичної аналітики й медія-центр), є багато інших ініціятив.

Ці та інші реформаторські кроки спрямовано на досягнення відповідності українських університетів стандартам Болонської угоди, що має на меті конкурентоспроможність, паритетність та взаємне визнання дипломів між європейськими університетами.

Марта Фаріон,
президент Києво-Могилянської фундації Америки,
Чикаґо

НА ТЕМИ ДНЯ

„Моноліт" – це байка для наївних

Оскільки реальна, практична демократія, якій навстіж відчинив двері Президент Віктор Ющенко, за його ж одненької каденції встигла набути бридких ознак виродження, „гнилого лібералізму", то прихід до державного керма монолітної сили, якою себе представляла Партія Реґіонів, давав навіть її опонентам певні підстави очікувати більшого порядку в країні, зокрема – більшої згоди між президентською, парляментською і урядовою гілками влади. Тому й грубе порушення Конституції – зформування парляментської коаліції не з партійних фракцій, а з окремих депутатів – не викликало належного спротиву в суспільстві. Переважила думка: нехай уже формують, як хочуть, аби парлямент продуктивно запрацював.

І те, чим хвалилися „реґіонали", виглядало досить переконливим: дивіться, мовляв, до нас перебігають депутати з усіх фракцій, а від нас ще жоден нікуди не перебіг. Чи ж не моноліт?

Але як це зрозуміти? Їхня ж партія не скріплена зсередини ніякою ідеологією, ніякою живою ідеєю, якщо не вважати ідеологією анахронічне малоросійство чи властиву східним українцям проросійськість, прищеплювану їм впродовж царських і совєтських часів.

То, може, це той випадок, коли велику і запальну ідею замінює своєю особистою харизмою державний провідник? Суспільство зачекалося на „сильну руку" і тепер буде вдячним В. Януковичеві за готовність прийняти цю ролю? І також саме буде готове, задля загальної користи, не присікуватися до дрібних похибок незвичної для постющенківської України „вертикалі влади"? Ліс рубають – мусять і тріски летіти.

І полетіли... „Вертикаль", почавшись від голови В. Януковича, завершилася підошвами його черевиків. Незаконно зформована коаліція потрібна для того, аби депутати послушно, як манекени, натискали на ґудзички електронної системи голосування. Парлямент запрацював, але тепер він подібний до порожньої труби, в яку Президент або ті, чиїм розумом він живе, вкидають папірець – і він за лічені хвилини вилітає з труби вже як закон.

Так сталося з ратифікуванням харківської угоди про російську Чорноморську фльоту, так сталося з законом „Про засади внутрішньої і зовнішньої політики", з якого вилучено, без найменшого обговорення і погодження з суспільством, попереднє положення про перспективи членства України в НАТО; так сталося з новими Податковим і Бюджетним кодексами, так сталося з новим законом про місцеві вибори, так сталося з новим законом про судоустрій, з законом про всеукраїнський референдум. В цю трубу, якщо її не перекрити, може вилетіти вся незалежна Україна.

За входження в це монолітне болото „реґіонали", як засвідчила на початку червня Юлія Тимошенко, платили перекинчикам мільйон долярів відразу, відтак – 25 тис. щомісяця. Влада – це гроші, а гроші – це влада. Коло замкнулося, інтереси народу залишилися далеко поза ним. Проблема лише в одному: хто має більше грошей, домагається більшої влади, хто має більшу владу – домагається більших грошей. Не в політиці, а в ошукуванні один одного усі вони – неперевершені майстри, і ця майстерність для наївних подається як якийсь особливий інтелект. Насправді ж з цілої цієї партії ледве чи можна скласти бодай одну інтелектуальну особистість. Це той внутрішньо убогий, хижацький рівень, на якому просто не може не відбуватися страшна, непримиренна, хоч і прихована від наших очей, гризня.

Тому ні трохи не дивно, що, здобувши в парляменті повну перемогу над бютівцями, коаліція стала тріщати зсередини. Раптово, знов таки без найменших пояснень, зігнані зі своїх крісел вірні „реґіонали" – віце-прем'єр-міністер з гуманітарних питань Володимир Семиноженко, міністер з надзвичайних ситуацій Нестор Шуфрич, міністер з екологічних питань Віктор Бойко. І піде далі, далі.

Але чому, наприклад, В. Семиноженко? Він же нещодавно вголос розхвалював ідею створення союзної держави у складі Росії, Білорусі й України, за що його справедливо критикувала опозиція. За це й звільнили? Ні, навпаки – за те, що говорив, але мало робив на догоду Москві. Зокрема не хотів ліквідувати Інститут національної пам'яті. Отже, тепер очікуймо на посту віце-прем'єр-міністра з гуманітарних питань послідовнішого україножера.

Проте загалом там точиться не так політична боротьба, як постійне змагання фінансових кланів, котрі виривають з рук один одного акції Партії Реґіонів. Головних кланів два: донецька група (перший віце-прем'єр Андрій Клюєв, віце-прем'єр Борис Колесніков і олігарх-мільярдер Ринат Ахметов) й так зване „оточення Президента" (газовий барон Дмитро Фірташ, керівник Президентської адміністрації Сергій Льовочкін, міністер палива та енерґетики Юрій Бойко).

Призначення і звільнення міністрів величезною мірою залежить від того, який клан виграє, а який програє. У пресі є вже докази, що, наприклад, звільнення Н. Шуфрича – це перемога клану Д. Фірташа і С. Льовочкіна.

В. Янукович, певна річ, знає своїх людей і те, як вони риють один під одним. Ця одна з головних причин, котра спонукає його до скасування політреформи 2004 року і відновлення тих президентських повноважень, якими користувався Леонід Кучма.

В. Януковичеві такі повноваження потрібні набагато більше, оскільки він дуже невпевнений в собі. Боягуз за характером, він, мабуть, цілком підсвідомо бажає компенсувати цю вроджену хибу і переконує себе, що його президентство – від Бога, трагікомічно сплутуючи Бога з московським Патріярхом Кирилом.

Справжній Бог відкриває нам – голосом нашої совісти – хто ми і до чого покликані.

Якщо В. Янукович, з його, м'якко кажучи, скромними розумовими здібностями, не почув засторог того голосу, то це означає, що не Бог поставив його над нещасною Україною.

Петро Часто

АМЕРИКА І СВІТ

Британський прем'єр-міністер відвідав Білий Дім

ВАШІНҐТОН. — 20 липня під час першої візити до Вашінґтону прем'єр-міністер Великобританії Дейвид Камерон і Президент США Барак Обама обговорили справи, про які вони розмовляли на зустрічі Великої двадцятки минулого місяця в Торонто. На першому місці – питання Афганістану. Д. Камерон заявив, що прагне виведення британських військ з Афганістану не пізніше 2015 року. Б. Обама повідомив, що поступове відтягнення американських військ з Афганістану розпочнеться у липні 2011 року. Обидва провідники ствердили, що вони дають афганському урядові можливість для створення власних сил безпеки. Розмови, ймовірно, торкалися питання звинувачень на адресу нафтового гіганта „Бритіш Петролієм" в причетності до звільнення лівійця, засудженого за бомбовий напад на пасажирський літак над шотляндським містечком Локербі у 1988 році. Крім того, обидва провідники підкреслили, що досягти мирного вреґулювання суперечностей навколо ядерної програми Ірану ще не пізно. Відсутність проґресу в цьому питанні змушує активізувати процес запровадження нових санкцій проти Теграну.Так вважають провідники США і Великої Британії. Виступаючи після переговорів, Д. Камерон 21 липня заявив: „Іран має відмовитися від ідеї набуття ядерної зброї. Ми закликаємо іранський режим негайно поновити переговори з міжнародним співтовариством. США і Велика Британія разом з партнерами готові вести переговори в дусі доброї волі. В іншому разі ми активно запроваджуватимемо ряд санкцій, узгоджених з ООН, й европейські країни також вдадуться до таких кроків". Рада Безпеки ООН схвалила четверте коло санкцій проти Ірану в червні, щоб посилити тиск на Тегран з метою обмеження програми збагачення урану. Американський і британський провідники також привітали вислід конференції у Кабулі з питань майбутнього Афганістану. Учасники конференції підтримали плян, згідно з яким афганські армія та поліція відіграватимуть провідну ролю у ґарантуванні безпеки країни з 2014 року. США раніше оголосили про виведення частини військ з Афганістану з літа наступного року. *(„Голос Америки", Радіо „Свобода")*

Держсекретар США Г. Клінтон відвідала Пакистан

ІСЛЯМАБАД, Пакистан. — Державний секретар Гілярі Клінтон заявила, що США віддані справі будівництва партнерства з Пакистаном. Виступаючи на пресконференції 19 липня у Пакистані, Г. Клінтон сказала, що США бажають закласти „фундамент допомоги" для Пакистану, що уможливить його народові втішатися „миром і добробутом", на які пакистанці заслуговують. Раніше Г. Клінтон оголосила нові проєкти розвитку Пакистану, скеровані на поліпшення водного та енерґетичного секторів, як також галузі охорони здоров'я. Ці проєкти є частиною допомоги в сумі 7.5 млрд. дол., що має на меті переконати Пакистан, що Вашінґтон не лише зосереджується на підтримці боротьби Пакистану з талібами та бойовиками „Аль-Каїди", але також є відданим справі поліпшення життєвих умов пакистанців. *(„Голос Америки")*

Б. Обама привітав схвалення Сенатом фінансової реформи

ВАШІНҐТОН. — Президент Барак Обама 16 липня похвалив законодавців Сенату за схвалення більшістю голосів законопроєкту про реформу фінансової системи США. Він сказав, що до американського народу ніколи більше не будуть звертатись з проханням платити за помилки Волстріту. Опозиційно налаштовані республіканці, які боролися проти впровадження фінансової реформи, кажуть, що нові правила можуть заподіяти шкоду економіці, зміцнюють владу уряду і не здатні захистити платників податків. Прихильникам Президента Б. Обами з Демократичної партії в Сенаті вдалося здобути голоси лише трьох республіканців, чого було досить, щоб перемогти. Палата Представників США уже схвалила цей законопроєкт. Мета фінансової реформи – відвернути низку проблем, що спричинились до недавньої фінансової кризи. В ній передбачено започаткування процесу, який дозволив би урядові брати під контролю і продавати занапащені, занадто великі фінансові установи, банкрутство яких могло б завдати удару економіці. Згідно з новими правилами, тягар втрат повинні нести не платники податків, а акціонерні та кредитні компанії. Детальне опрацювання правил щодо застосування нового закону забере, як очікують, місяці, і саме цим тепер займаються різні урядові контролюючі органи країни. *(„Голос Америки")*

Президент Б. Обама – про закриття нафтової свердловини

ВАШІНҐТОН. — Президент Барак Обама заявив, що закриття нафтовою компанією „Бритіш Петролієм" (БП) свердловини на дні Мехіканської затоки – це добра новина, але додав, що неясно, чи ковпак залишиться на місці і назавжди зупинить витікання нафти. Виступаючи 16 липня у Білому Домі, Б. Обама сказав, що урядові науковці і незалежні експерти вивчають дані перевірки ковпака на свердловині. Керівники БП кажуть, що вони задоволені вислідами попередніх випробувань ковпака, який зупинив витікання нафти з пошкодженої свердловини на дні Мехіканської затоки. Представник БП Стів Райнгарт сказав 16 липня, що тиск нафти у ковпаку збільшується, що є доброю ознакою. Він додав, що низький тиск був би ознакою, що з іншої частини свердловини витікає нафта. Він також сказав, що апарат дистанційного керування, який спостерігає дно Мехіканської затоки в районі свердловини, покищо не виявив доказів витікання нафти або газу. 15 липня, уперше від квітня, вдалося зупинити вилив нафти з пошкодженої свердловини. За приблизними підрахунками, до часу поставлення ковпака – у води Мехіканської затоки щодня витікало 60 тис. барелів нафти. *(„Голос Америки")*

В Афганістані вбили одного з командирів „Талібану"

КАБУЛ, Афганістан. — Поліція Афганістану 16 липня повідомила, що на півночі Афганістану, в провінції Кундуз, внаслідок авіоудару сил НАТО вбито польового командира талібів, якого звинувачували в організуванні нападу на американську гуманітарну місію. За даними правоохоронців, повстанець, який використовував прізвисько Карі Латіф, був вбитий разом з ще 12 повстанцями. Командування НАТО підтвердило, що проводило авіоудар, але про його вислідии покищо не повідомляє. Водночас військові повідомили про загибель іншого провідника талібів у західній провінції Фарах – Мулли Ахтара, який займався перевезенням в Афганістан через Іран чужоземних повстанців. *(Радіо „Свобода")*

Афганські війська переберуть відповідальність за безпеку в країні

КАБУЛ, Афганістан. — Президент Гамід Карзай заявив 20 липня на міжнародній конференції жертводавців у Кабулі, що він сповнений рішучости, щоб афганські сили до 2014 року перебрали відповідальність за безпеку в країні. Він також закликав міжнародних партнерів дозволити афганському урядові мати більшу контролю над фондами, які надходять до країни. Г. Карзай сказав, що міжнародне співтовариство обіцяло досить грошей Афганістанові на наступні три роки, але закликав, щоб більше допомоги постачити за посередництвом уряду. В конференції взяли участь представники 60 країн і організацій. Держсекретар США Гілярі Клінтон заявила делеґатам, що США задоволені працею афганського уряду і тим, скільки він зробив для поліпшення управління і боротьби з корупцією, але додала, що багато ще треба зробити. За словами Г. Клінтон, США помагатимуть Афганістанові також і після липня наступного року, коли уряд Президента Барака Обами хоче розпочати виведення американських військ з тієї країни. *(„Голос Америки")*

НАТО відкидає проєкт Росії про безпеку

БРЮСЕЛЬ, Бельгія. — Північноатлантичний союз відхилив 16 липня пропозицію Росії укласти угоду про основи взаємин у сфері безпеки між ними, яка обмежила б діяльність НАТО поблизу російських кордонів. Один з дипломатів НАТО заявив, що НАТО хоче продовжувати діялог з Росією на підставі своїх засадничих принципів і виступає за поглиблення співпраці і відкритости у взаєминах з Москвою, але не збирається підписувати угоду, яка обмежуватиме його. Пропозицію Москви неґативно оцінили цього дня на засіданні Ради „НАТО-Росія" на рівні послів у Брюселі. Посол Росії в НАТО Дмитро Роґозін різко скритикував такий крок. „Намагання відфутболити наші зовнішньополітичні ініціятиви або звести їх до мінімального політичного ефекту ми вважаємо за неприйнятні", – заявив він. На думку російського представника, відмовляючись від угоди, НАТО хоче просунути свою інфраструктуру далі на Схід, ближче до російських кордонів. За такої ситуації потрібна розмова на вищому рівні, можливо, й найвищому – на рівні зустрічі Ради „НАТО-Росія". На його думку, така зустріч могла б відбутися в листопаді в Лісабоні, коли там проходитиме також зустріч Північноатлантичного союзу. *(Радіо „Свобода")*

Президент Г. Мубарак зустрівся з М. Абасом і Б. Нетаньягу

КАЇР, Єгипет. — 18 липня відбулись зустрічі Президента Єгипту Госні Мубарака з прем'єрміністром Ізраїлю Біняміном Нетаньягу, главою Палестинської автономії Махмудом Абасом і спеціяльним посланцем США на Близькому Сході Джорджем Мічелом. Вони обговорили можливість відновлення прямих мирних переговорів між Ізраїлем і палестинцями. Міністер закордонних справ Єгипту після переговорів заявив журналістам, що сторони покищо не готові до таких переговорів. Раніше М. Абас висував умову розміщення на кордоні між Ізраїлем і палестинськими територіями міжнародного континґенту. Реґіон відвідує Верховний представник Европейського союзу у справах зовнішньої політики і безпеки Кетрін Censored Ештон. Перебуваючи в Ґазі, вона закликала Ізраїль послабити блькоаду смуги. *(Радіо „Свобода")*

Франція закликає Грузію до прямого діялогу з Росією

ТБІЛІСІ, Грузія. — Міністер закордонних справ Франції Бернар Кушнер під час своєї візити до Тбілісі 15 липня закликав Грузію до прямого діялогу з Росією. За словами міністра, Грузія опинилася в дуже важкій ситуації після 2008 року, але, незважаючи на це, він переконаний, що діялог з Росією необхідний. Він відзначив, що „всі провідні держави намагаються вреґулювати взаємини з Росією". Росія змінюється, оскільки „вона змушена змінюватися", констатував Б. Кушнер, висловив упевненість, що у Президента Михайла Саакашвілі є можливість розпочати діялог. Згадуючи події серпня 2008 року, він відзначив, що Президент Ніколя Саркозі, який виступив посередником при підписанні угоди, зміг зробити те, що було можливо на той момент. „Ми перешкодили російській армії дійти до Тбілісі", – сказав Б. Кушнер. *(„Укрінформ")*

Росія й Іран підписали домовленість про енерґетичну співпрацю

МОСКВА. — Міністер енерґетики Росії Сергій Шматко заявив, що санкції ООН не стоятимуть на перешкоді плянам Москви щодо участи у розвитку іранських нафтового і газового секторів. С. Шматко зустрівся у Москві 14 липня з своїм іранським колеґою Масудом Мир-Каземі для підписання „дорожньої карти", в якій накреслено умови енерґетичної співпраці між двома країнами. С. Шматко сказав, що російські компанії готові доставляти нафтові продукти Іранові, незважаючи на санкції. Російський „Ґазпром" погодився допомогти Іранові далі розробляти його родовища нафти та природного газу. *(„Голос Америки")*

ДОВІДКОВЕ БЮРО

Закордонні пашпорти України тимчасово будуть старого зразка

Останнім часом у практиці консульського забезпечення пашпортами громадян України за кордоном сталися зміни, про які на прохання „Свободи" розповів Генеральний консул України в Ню-Йорку Посол Сергій Погорельцев.

Поліграфічний комбінат „Україна" з виготовлення цінних паперів на виконання ініційованої Міністерством закордонних справ постанови Кабінету міністрів завершує друкування бланків пашпорта громадянина України для виїзду за кордон зразка 1994 року. Незабаром почнеться передання бланків пашпортних документів до закордонних дипломатичних представництв та консульських установ України.

Нагадаю у цьому зв'язку, що через відсутність у 2009 році необхідного фінансування Міністерство закордонних справ та закордонні дипломатичні установи України не змогли запровадити за кордоном централізований порядок оформлення нових закордонних пашпортів зразка 2007 року (з полікарбонатною сторінкою) – у той час, як відсутність бланків закордонних пашпортів зразка 1994 року призвела до припинення їх оформлення більше ніж у 40 закордонних дипломатичних установах України.

Тому забезпечення виконання Міністерством та закордонними дипломатичними установами України функцій держави з документування громадян України, які проживають за кордоном, пашпортними документами на даний час можливе лише шляхом використання бланків зразка 1994 року, виготовлення яких передбачено зазначеним урядовим рішенням.

Прийняття Кабінетом міністрів зазначеної постанови дало можливість одноразово, як виняток, до остаточного запровадження централізованого порядку оформлення пашпорта громадянина України зразка 2007 року, виготовити для потреб закордонних дипломатичних установ 50 тис. бланків пашпорта громадянина України для виїзду за кордон зразка 1994 року із вклеюваною фотокарткою.

Ухваливши таке рішення, уряд України забезпечив відновлення конституційних прав тисяч наших співвітчизників за кордоном, зокрема права на вільне пересування, можливості виїзду за межі держави перебування з метою навчання, лікування, воз'єднання із сім'єю, отримання дозволів на проживання за кордоном тощо.

Водночас Міністерство закордонних справ послідовно дотримується позиції, що разове виготовлення бланків пашпортів громадянина України для виїзду за кордон зразка 1994 року у кількості річної потреби міністерства та усіх 118 закордонних дипломатичних установ України є тимчасовим заходом, спрямованим на поступове (протягом року) забезпечення їх переходу до централізованого оформлення, виготовлення та видання закордонних пашпортів нового зразка та інтеґрування дипломатичних представництв та консульських установ України до Державної інформаційної системи реєстраційного обліку фізичних осіб та їх документування.

Позитивне вирішення питання щодо одноразових бланків пашпортів зразка 1994 року знайшло порозуміння і в Европейській комісії, оскільки воно не вплине неґативним чином на загальну ситуацію, пов'язаною з безпекою документів з огляду на такі чинники:

- такі пашпорти будуть видаватися виключно тим громадянам, які постійно проживають, перебувають у довгостроковому відрядженні, на навчанні, стажуванні, працюють за контрактом або перебувають на лікуванні за кордоном, тобто тим категоріям громадян України, які вже протягом тривалого часу проживають за кордоном, зокрема на території держав-членів Европейського союзу (ЕС), пройшли відповідну перевірку під час отримання дозволу на постійне проживання або роботу;
- закордонні пашпорти (зразка 2007 року), що на даний час виготовляються в Україні, відповідають міжнародним стандартам; залишки бланків пашпортів попередніх зразків є незначними;
- в Україні розроблений та діє централізований порядок оформлення закордонних пашпортів, до якого найближчим часом інтеґруються закордонні дипломатичні установи України; в Україні розроблено концепцію розвитку Державної інформаційної системи реєстраційного обліку фізичних осіб та їх документування, схвалену розпорядженням Кабінету міністрів України від 17 червня 2009 року.

Таким чином закордонні дипломатичні установи забезпечуватимуть оформлення закордонних пашпортів, термін дії яких не перевищуватиме 10 років, а відтак – не суперечитиме Візовому кодексові ЕС у контексті можливости оформлення громадянам України шенґенських віз у пашпорти зразка 1994 року.

НА ТЕМИ ДНЯ

Що дають зустрічі з владою України?

Вже після того, як сучасна влада України на чолі з Президентом Віктором Януковичем недвозначно виявила свою внутрішню і зовнішню політичну орієнтацію, деякі представники громадських структур у діяспорі мали зустрічі або з самим В. Януковичем, або з близькими до нього урядовцями. Дехто з наших діячів плянує такі зустрічі в майбутньому. Тут, самозрозуміло, мова виключно про тих, для кого такі зустрічі є нагодою представити точку зору, відмінну від поглядів В. Януковича.

Припускаю, що серед нас знайдуться й такі люди, які щиро сподіваються під час подібних зустрічей відвернути В. Януковича від його промосковського курсу. Проте реальність інша: ті зустрічі, які вже відбулися, не лише не змінили політичне думання В. Януковича і його оточення, але й показали, як вміло нова влада у своїх пропаґандистських цілях використала ці перші контакти з нашою діяспорою: мовляв, „дивіться, ми зустрічаємося з діяспорою", „дивіться, діяспора з нами говорить, ми співпрацюємо". Ще трохи – і ми почуємо: „Чільні представники діяспори задоволені нашою політикою".

Щоб внести ясність у питання взаємин між режимом В. Януковича, Москвою та світовим українством, треба чітко окреслити наше розуміння ситуації, а воно є таке: Москва вже навіть не приховує свого прагнення керувати політикою України. Для цього вона активно посприяла приходові до влади в Україні просійської Партії Реґіонів, яка, як засвідчили вже ці перші місяці, готова служити інтересам Москви.

Є тільки два способи запобігти цій політиці: змінити політичний курс В. Януковича або демократичним шляхом повалити цей режим, який був впроваджений лже-демократичним чином. Адже вибори в лютому відбувалися на тлі економічної стаґнації в Україні, на тлі страшної бідности більшости населення, мав місце масовий підкуп виборців, мало місце застрашування їх, і всі ці порушення були „унормовані" ще перед виборами, тому міжнародні спостерігачі їх не спостерегли.

Перший шлях: не після „теплих" зустрічей, а тільки після сильного і безперервного політичного тиску може прийти зміна політичного курсу в Україні. Демонстрації, маніфестації, політичні віча в діяспорі проти політики В. Януковича також наснажують громадян України, які не мають наміру миритися з антиукраїнською владою.

Я не забуду приїзду до США першого Президента України Леоніда Кравчука, якого за відносно короткий час почали гостро критикувати громадяни країни, зокрема через корупцію і відсутність економічних реформ.

Я був одним з тих, хто зустрічав Л. Кравчука, коли він входив до залі прийняття в Ню-Йорку. Його вітали надзвичайно тепло, оваціями. З великим завдоволенням, але й з подивом потиху зреаґував він на це вітання словами: „Чому ж мене не зустрічають так само в Україні?". Я відразу ж зрозумів помилку нашої громади і відповів йому так само потиху, на вухо: „Бо ці люди не живуть під Вашою владою".

Втім, другий шлях, мабуть, правдоподібніший. В. Янукович ледве чи зміниться, навіть під тиском суспільства, бо певний, що у критичну хвилину Москва підтримає його. Отож залишається тільки повалити цей режим демократичним способом, громадянською непокорою та тиском зовнішніх чинників. Це може закінчитися імпічментом, новими виборами або й захопленням приміщень тощо. Головне, щоб не було надуживання або кровопролиття.

Ще є якісь інші можливості, коли вже не тільки „п'ята колона", а вся влада в Україні є рукою Москви? Провадити задушевні бесіди з нею – марна річ.

Аскольд Лозинський
Ню-Йорк

ТОЧКА ЗОРУ

День народження В. Януковича – ярмарок марнослав'я

День народження Президента України Віктора Януковича перетворився для невеликої купки обраних на ярмарок марнославства, а для багатьох простих українців – на потребу фінансувати чуже свято зі своїх кишень та необхідність годинами вистоювати у багатокілометрових корках через перекриті на честь ювіляра дороги.

Лише приблизний підрахунок витрат на святкування, яке розтягнулося на три дні, свідчить, що на нього пішли мільйони бюджетних гривень.

Саме громадяни мають оплатити використання двох державних резиденцій – під Києвом та у Криму, роботу цілої армії правоохоронців, які забезпечували спокій сановних осіб, транспортування гостей В. Януковича та безпрецедентно розкішний бенкет для них.

До того ж, 9 липня, щоб політбомонд улесливо „встиг" висловити Президентові свою шану, довелося фактично призупинити працю вищого законодавчого органу – Верховної Ради.

Такий розмах свята є безпрецедентним не тільки для української, але й навіть для радянської історії. В. Янукович відгуляв своє 60-ліття гучніше, ніж відзначали 75-ліття Леоніда Брежнева або 70-ліття Йосифа Сталіна. Серед гостей „свята" була уся так звана еліта, від олігархів, зірок російської естради до осіб, добре відомих правоохоронним органам.

Відповідним був і характер заходів – суміш пихи із замашками звичайної „братви". З усією очевидністю у святкуванні цього дня народження проявилися приховані комплекси В. Януковича та його гостей, які прагнули показати, що „життя вдалося".

Думаю, В. Янукович має з власної кишені компенсувати усі витрати держбюджету, пов'язані із відзначенням свого дня народження. Зробити це він може, продавши отримані подарунки, починаючи з літаків і закінчуючи коштовними витворами мистецтва. Загалом, в будь-якій демократичній европейській державі таке „святкування" означало б миттєву відставку політика.

„Святкова" подія, за якою спостерігала не тільки Україна, але й її закордонні партнери, показала не тільки вкрай низький рівень політичної культури нинішньої влади, але й її повну моральну деґрадацію та зневагу до співгромадян.

Андрій Павловський,
народний депутат України, міністер праці та соціяльної політики в опозиційному уряді (для „Української правди")

* * *

Всього на вечорі в резиденції „Залісся" було 120 гостей. На святі були присутні обидва сини В. Януковича. Не було лише його дружини Людмили. Загальний гонорар зірок, що виступили на 60-річчі В. Януковича, перевищив 1 млн. евро. Там були Лара Фабіан, Йосип Кобзон, Валерій Меладзе, Філіп Кірков та інші. *(„Українська правда")*

Нова влада все більше розчаровує

Український соціологічний фонд „Демократичні ініціятиви“ напередодні 20-річчя „Декларації про державний суверенітет“, ухваленої 16 липня 1990 року Верховною Радою тоді ще Української Радянської Соціялістичної Республіки, опитав понад 30 чільних політичних експертів України, щоб з’ясувати надійність цього суверенітету після приходу до влади Президента Віктора Януковича.

Отже, понад дві чверті опитаних політологів і суспільствознавців вважають, що державний суверенітет України є вже незаперечною реальністю, проте очевидними є й загрози, що насуваються на нього. Найсерйозніші з них полягають у відмові правлячої Партії Реґіонів від проведення самостійної внутрішньої і зовнішньої політики, у небажанні підпорядкувати цю політику інтересам зміцнення державної незалежности України, в байдужості влади до проблеми збереження української національної ідентичности, в розмиванні й знесиленні традиційної національної культури, в економічній стаґнації та дедалі більшій втраті конкурентноспроможности національної економіки.

Загрозами для державного суверенітету є також сепаратистські рухи, спрямовані на відірвання певних територій від України, поглиблення розколу між заходом і сходом країни, безперервне збільшення державного боргу, майже цілковита втрата армією її боєздатности, залежність стратегічних галузей економіки від чужоземного капіталу.

Разом з тим, більшість експертів висловила впевненість у тому, що анексія якоїсь частини України іншою державою є нереальною.

До особливих небезпек для державного суверенітету України більшість опитаних експертів зарахувала нездатність теперішньої „реґіональної“ влади випрацювати і запропонувати суспільству обґрунтований український національно-державницький проєкт, прийнятний для усього населення країни. Небезпечною є і криза національно-демократичного руху в Україні, майже повна втрата ним інформаційного простору. На цьому тлі все ширші маштаби дістає русифікація усього суспільного життя країни.

Певна річ, експерти не могли не помітити таких небезпек для суверенітету Української держави, як корупція на всіх без вийнятку владних щаблях, правовий нігілізм, наступ на свободу слова, грубе заламування рук політичній опозиції. Окремо було відзначено зрадливу політичну позицію західніх демократій, котрі виявляють себе такими байдужими до долі державної незалежности України.

Цікаве також і важливе своїми результатами здійснене наприкінці червня опитування громадської думки серед мешканців Львова: найбільшу довіру до себе серед політичних провідників викликає голова Всеукраїнського громадського об’єднання „Свобода“ Олег Тягнибок (46 відс.), Арсеній Яценюк (43 відс.) і Юлія Тимошенко (42 відс.). Не виключено, що услід за Львовом політичний маятник схитнеться вправо по усій Україні, якщо загрози національному суверенітетові не припиняться.

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Газета заснована у 1893 році Видає Український Народний Союз

Головний редактор – Рома Гадзевич
Редактори: Христина Ференцевич, Левко Хмельковський, Петро Часто.

FOUNDED IN 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays
by the Ukrainian National Association, Inc.
at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054
Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510
E-mail: svoboda@svoboda-news.com Website: www.svoboda-news.com
Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280,
2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054.

Передплата на рік $55.00, на півроку – $35.00. Для членів УНСоюзу
$45.00 річно, на півроку – $30.00. За кожну зміну адреси – $1.00.
Чеки і грошові перекази виставляти на „Svoboda“.
Periodicals postage paid at Caldwell, NJ 07006 and additional mailing offices.

Адміністрація „СВОБОДИ“

Адміністратор – Володимир Гончарик (973) 292-9800 дод. 3041
e-mail: admin@svoboda-news.com
Керівник відділу оголошень – Марійка Осціславська (973) 292-9800 дод. 3040
Fax: (973) 644-9510
e-mail: adukr@optonline.net
Передплата – Марійка Пенджола 973) 292-9800 дод. 3042
e-mail: subscription@svoboda-news.com

ЛИПЕНЬ В НАШІЙ ІСТОРІЇ

„Чи ти діточок непевних звичаю не вчила?“

До нашої сьогоднішньої теми більше пасувала б рубрика „Липень в етно-духовній історії українців“, бо хочемо нагадати, що нескінченний ланцюжок важливих для нашої національної пам’яті дат, імен та ювілеїв має своїм тлом щось тривкіше, давніше, одвічне – нашу звичаєву культуру, невичерпний у своєму етично-естетичному багатстві світ народних вірувань та уявлень. Власне, паралельно до історичного календаря, чи, можна сказати, над ним, маємо ще один, а може навіть два календарні цикли – річне коло християнських свят і також коло, в котрому народа душа і народна уява тісно й любовно пов’язані з життям природи, з порами року та їхніми прикметами.

Наприклад, липень. Перший день місяця – Леонтія. Знак готуватися до жнив. „Леонтій до жнив серпи й коси поточив“.

3 липня – Методія. Якщо в той день йде дощ, він може, з малими перервами, тривати 40 днів.

7 липня – Івана Купала, так в народі називали Івана Хрестителя. „На Івана на Купала у вогні всі біди палять“. Вже можна іти до річки: „Від Івана до Ілька кличе купатися ріка“. Купальська ніч вважалася чарівною. Хлопці зрубували ритуальне деревце – марену (купайло), дівчата прикрашали його квітами, стрічками, довкола марени водили хороводи, співали пісні про кохання.

Молодь палила купальські вогні і стрибала через них, – так можна було позбутися хвороб та злих чарів. Дівчата пускали вінки на воду, ворожили про своє родинне майбутнє. Трави, зібрані на Івана Купала, вважалися особливо цілющими.

10 липня – Самсона, ще називали цей день Сіногноєм. „На Самосона бійся мусона“. Якщо йде дощ, то йтиме сім тижнів, аж до „бабиного літа“.

12 липня – день верховних апостолів Петра і Павла. В Україні це велике свято. Білили хати, стіни прикрашали рушниками. Після церкви пригощалися „мандриками“ – пампушками з пшеничного тіста, сиру та яєць. То був головний харч апостолів у їхніх мандрах. Кажуть, що того дня зозуля не кує, бо колись вона вкрала у св. Петра „мандрику“ і за це Бог покарав її: щороку у це свято вона давиться краденою „мандрикою“ й перестає кувати.

В народній нашій пісні обидва апостоли – хлібороби, як більшість українців.

Святий Петро за плугом ходить,
Святий Павло волоньки водить,
А сам Господь-Бог пшеничку сіє,
А святий Ілля заволочує...

Вже не кожен з нас знає, що й наступний день, 13 липня, – свято, в яке колись навіть не працювали: Півпетра або Петрового батька. Тоді особливо молилися за худобу: „Нехай прибуває худобі в усьому: з роси, з води, з усякого цвіту на нашій землі“.

15 липня – Фотія. До того дня сіно мало бути скошене, починалися жнива: „З сіножаті пішли зажинати“. Якщо на деревах з’являлися жовті листочки, то була прикмета на ранню осінь і зиму.

18 липня – Панасів день. Того вечора селяни спостерігали за місяцем: якщо яскравий – добре вродить пшениця, а як за жовтими хмарами – будуть грози і сильні вітри.

20 липня – Єфросинії. Переважно дощовий день. Звідси прислів’я: „Як зібрав сіно, то не страшна й Єфросина“.

21 липня – Прокопа. „На Прокопа вже на полі копа“, „На Прокопа приготуй плечі до снопа“. Починали косити жито, і перший сніп давали корові, щоб не хворіла. Пасічники впорядковували бджолині рої тільки до Прокопа, після нього нових вуликів не створювали, бо бджоли вже не встигли б запастися на зиму медом.

25 липня – Прокла. „На Прокла все промокло“, бо в цей день – найрясніші роси. Знахарі вважали, що проклові роси дуже корисні для здоров’я. Й коли роси рясні – це до гарної погоди.

26 липня – Гаврила-архангела. Сильна злива з грозою в цей день провіщувала дощову осінь. Коли ж день був сухий та сонячний, осінь обіцяла обійтися без великих дощів. Селяни вечеряли на на подвір’ї, сусід перед сусідом хвалився першими помідорами.

31 липня – Івана Багатостраждальника. Того дня жінки, від яких пішли чоловіки, замовляли в церкві Службу Божу і вірили, що після неї чоловіки повернуться назад. На Івана Багатостраждальника знахарі не збирали цілющих рослин.

Про кожен з цих липневих днів можна розповісти набагато більше, спираючись на багатовікову народну творчість, пов’язану з українськими звичаями та обрядами. Сьогодні цей дивний, справді магічний світ мовби відступив перед натиском модерних часів, але відступив тільки зовнішньо, залишаючись присутнім в генетичній пам’яті народу. Він продовжує впливати на нас, продовжує об’єднувати, поряд з рідною мовою, людей у народ, в націю. Хто не поважає звичаїв рідного народу, того вітри часу розвіюють без сліду, як жменьку піску, – цю істину знає кожна нація у світі. А коли забуває – нехай чекає біди.

Про цей невмолимий причинно-наслідковий зв’язок між духовним і матеріяльним світом, між вірністю батьківському звичаєві і молитвою до Бога свідчать безсмертні рядки Тараса Шевченка – звертання до Матері-України:

Чи ти рано до схід-сонця
Богу не молилась?
Чи ти діточок непевних
Звичаю не вчила?

П. Ч.

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Патріярх Кирило досі любить Калініна

Коли Московський Патріярх Кирило зажадав перейменування вулиці Івана Мазепи в Києві, мені пригадалися часи, коли він був Митрополитом Смоленським і Калінінградським, але навіть словом не обмовився про перейменування Калінграда, названого на честь Михайла Калініна.

Коли в СРСР на посаді провідника Комуністичної партії перебував Йосиф Сталін, найдовше у кріслі голови уряду протримався Михайло Калінін – з 1919 по 1946 рік. Він був головою Всеросійського центрального виконавчого комітету, головою Центрального виконавчого комітету СРСР і головою президії Верховної ради СРСР.

М. Калінін юридично несе всю повноту відповідальности за війну проти свого народу у 1920-их роках, репресії, червоний терор, за колективізацію села, знищення кращих представників селянства, інтелігенції, військових у 1920-1930-их роках, війну проти Фінляндії, Польщі, за Голодомор.

За часів керівництва „всесоюзний староста" М. Калінін знищив тисячі церков. Було вбито чи репресовано десятки тисяч священиків, конфісковані церковні коштовності. Юридично за все це несе відповідальність М. Калінін. Його іменем були названі тисячі колгоспів, заводів, фабрик, шахт. А також міста – Калінін і два Калінінгради.

Московський патріярхат, з огляду на злочини більшовиків проти його храмів і священиків, міг би в назву своїх митрополій не включати імена катів. Хоча б на знак мовчазного протесту проти злочинів більшовиків. Але не зробив цього. Патріярх Кирило погоджується, щоб ім'я М. Калініна – винуватця у гонінні на церкву, вбивствах священиків, знищенні і пограбуванні храмів – носила митрополія. Водночас він вимагає від сусідньої держави України перейменувати вулицю Івана Мазепи у Києві. Як сказано у Святому Письмі: „Лицеміре, вийми перше колоду з власного ока, а потім побачиш, як вийняти заскалку з ока брата твого" (Мт. 7:5).

Гарій Макаренко,
Житомир

Куди влада веде Україну?

Свою проросійськість сучасна влада України виявила за прем'єрства Віктора Януковича, і та сама влада зараз провадить проросійську політику за прем'єрства Миколи Азарова.

Українську діяспору дуже дивує радянська ментальність Президента В. Януковича: на параді, присвяченій 65-ліття „Великої перемоги", він заявив, що без цієї перемоги у тій війні не було б самостійної України.

Таке сказати – значить ображати пам'ять тисяч українських патріотів, що віддали своє життя не за перемогу Сталіна над Гітлером, а за волю України.

Проросійська політична активність Президента В. Януковича, прикрита обіцянками покращити взаємини між Україною та Росією і здешевити постачання російського газу, привела до ганебної харківської угоди, якою продовжено перебування російського війська на українській території. У висліді вийшла подвійна залежність – і збройна, й енерґетична.

Дешевший газ – це тимчасова вигода для України, бо справжня користь полягає в енерґетичній ощадливості, і це було б цілком досяжне, якби уряд показав себе професійним і відповідальним перед суспільством.

Харківські угоди, прийняті всупереч Конституції України, антиукраїнські сили сприйняли як заохочення до ще активнішого наступу на все українське. Крим, де Верховна Рада вже називає себе Верховним Совєтом, на наших очах стає плящдармом поновної русифікації України.

На цьому тлі щонайменше дивними виглядають запевнення Президента В. Януковича, що вся політика теперішньої влади узгоджена з національними інтересами України. Але якщо ми придивимося до діяльности„реґіоналів" у Верховній Ради, до членів уряду, серед яких є не один такий україножер, як Дмитро Табачник, то зрозуміємо, який зміст вони всі вкладають у поняття „національні інтерси".

То куди „синьо-біла" влада веде Україну?

Ярослав Жмуркевич,
Філядельфія

А українці мовчать, як церковні миші

З ініціятиви Патріярха Російської Православної Церкви Кирила у Києві вулицю Івана Мазепи перейменували на Лаврську. І. Мазепа багато років тому зрозумів, що Росія є загрозою для України. Його ім'я повинна носити найславніша вулиця Києва. Патріярх московський не мав права диктувати з Москви, як називати вулиці у Києві, у самостійній Україні. А українці у відповідь на цей диктат Московського патріярха сидять тихо, як церковні миші. Можна собі уявити, який галас зняла б Росія, якби українці захотіли перейменувати одну з вулиць Москви на вулицю Степана Бандери.

Юрій Кравчук,
Вільмінґтон, Делавер

Зворушлива згадка про Улюч

Щиро дякую за прекрасну статтю Василя Шляхтича (ч. 25) про святкування 500-річчя церкви в Улючі на Лемківщині. Дуже зворушили мене кольорові знімки церкви Воскресіння Христа в зруйнованому Улючі, де народився мій батько. Прошу передати подяку авторові статті В. Шляхтичеві.

Стефа Заяць-Костевич,
Іст-Гановер, Ню-Джерзі

Підтримайте законопроєкт нашого штату про Голодомор

23 березня представники української громади організували семінар про Голодомор-геноцид 1932-1933 років в Україні для 29 учителів, які брали участь у реґіональній учительській конференції. Промову про релігійний аспект цієї трагедії мав о. Ярослав Налисник, адвокат Павло Рабченюк говорив про юридичну сторону геноциду та розповів про пережиття його рідного дядька, який був свідком голоду в Україні, представник Українського інституту наукових досліджень при Гарвардському університеті Тамара Нері розповіла про історичні передумови геноциду. Учителям конференції були роздані витяги з заключного тексту, підготовленого Державною комісією США про Голодомор в Україні, копії листа від Президента США Барака Обами відносно Голодомору в Україні, промови конґресмена Сандера Левіна перед Конґресом США і статті з журналу „Нюзвік".

Щоб отримати копії вищеназваних документів, просимо надіслати чека на 3 дол. до відділу Українського Конґресового Комітету Америки в Бостоні на покриття видатків за передрук і вказати вашу адресу. Ці матеріяли можна зберігати в особистій бібліотеці, а також варто передати копії до місцевих шкіл, заохотити дітей підготувати історичні проєкти про Голодомор в Україні, представити їх до місцевих сенаторів та конґресменів і вимагати від них прийняття відповідного закону про обов'язковість введення у школах навчальної програми про цю страшну трагедію. Адреса: Maria Walzer, 11 Green Valley Rd., Medway MA 02053.

Палата Представників штату Масачусетс підготувала закон, Docket No. 4833, An Act Relative to the Teaching of the Ukrainian Genocide Holodomor. Просимо всіх мешканців штату звернутися до місцевих сенаторів та конґресменів з клопотанням про підтримку цього закону.

Марія Вальцер,
Мідвей, Масачусетс

Ми не знали про ці труднощі

Щиро дякую за статтю д-ра Осипа Кравченюка „На марґінесі – щорічних з'їздів гімназистів на Союзівці" (ч. 28). Надзвичайно цікава та інформативна стаття про перебіг нашої післявоєнної таборової еміґрації. Ми, колишні діти того часу, жили безтурботним життям і не знали про всі ці труднощі, які наші батьки переживали.

Дарія Боднар-Федорів,
Норт-Роялтон, Огайо

Вручення нагороди ім. Павла Юзика

ТОРОНТО. – Велике значення української громади в Канаді було знову підтверджено 27 червня в Конґресовому центрі на церемонії нагородження грамотою ім. Павла Юзика за утвердження політики багатокультурности.

Цією нагородою щорічно відзначають окремих осіб чи групи, які продемонстрували прихильність справі покращення становища різноманітности, культурного розмаїття та інтеґрації новоприбулих у канадське суспільство.

Нагорода встановлена на честь сенатора П. Юзика, який заініціював створення багатокультурности як однієї з основних характеристик національної ідентичности Канади.

Цього року нагороду отримав Пол Нґуен з в'єтнамської громади, який працював для заохочення взаєморозуміння, особливо в громадах, які переживають групове насильство, наркоманію, расизм і злидні. У доповіді міністра з питань громадянства, іміґрації та багатокультурности Джейсона Кені було відзначено важливість української канадської громади. Відзначивши, що Посол України в Канаді Ігор Осташ прибув на це відзначення, щоб виявити повагу до сенатора П. Юзика та його спадщини, Дж. Кені заявив:

„Не випадково батько ідеї багатокультурности вийшов з української громади. Це громада, яка прибула до Канади на початку минулого століття, коли для суспільства в Канаді було характерні дві культури, була більш рішучою, ніж будь-яка інша протягом першої половини XX ст., тому зберегла свою унікальну ідентичність через складну історію України, зокрема в період комуністичного гніту. Вона стала прикладом для інших іміґрантів та етнокультурних громад щодо вірности своєму корінню, своїй вірі, але й повністю скористалася свободою Канади, зберігаючи національну ідентичність, користуючись повагою людей іншого середовища. Це надхнення і привело, на мій погляд, Павла Юзика до наміру розробити концепцію багатокультурности".

На прикладі П. Юзика українські канадці повинні заохочувати співвітчизників підтримувати український народ проти всіх зазіхань на свободу України.

Борис Потапенко,
виконавчий директор
Крайової управи Ліґи
Українців Канади

Об'єднуються кредитівки в Канаді

ТОРОНТО. – Ради директорів Кредитової спілки „Союз Лімітед" (КС Союз) і Української кредитової спілки „Лімітед" (УКС) підписали листа про наміри об'єднатися, який уможливлює завершення офіційних переговорів з метою поєднання двох фінансових кооперативів в єдину установу з повним комплексом послуг українській спільноті в Онтаріо.

Об'єднана кредитова спілка матиме понад 25,000 членів і активи на суму понад 470 млн. дол., що робить її 15-ою в провінції Онтаріо. Майже 100 працівників надаватимуть розширені послуги через Інтернет та мобільні телефони. Діятимуть центр телефонного обслуговування, банківська мережа „Interac", а також відділи в Торонто, Місісазі, Ошаві, Сент-Кетеринсі, Віндзорі, Лондоні, Судбурах і Тандер-Бей.

Пропоноване з'єднання відбувається після шестимісячного процесу „Запит на комерційну пропозицію", розпочатого „КС Союз", яка, врешті визначила УКС як партнера для об'єднання, який найкращим чином відповідатиме потребам членів „КС Союз" і найбільш ефективно підтримуватиме принципи кредитівки. УКС сприяла об'єднанню, оскільки вона вже вважала „КС Союз" схожою з точки зору цілей і зобов'язань перед громадою.

Угода про об'єднання має стати офіційною з 31 жовтня цього року. Трансакція підлягає схваленню реґулюючих органів та членів обох кредитових спілок. Для цього будуть вжиті заходи для забезпечення відкритого зв'язку з усіма членами.

Обидві кредитівки мають міцну базу капіталу, позитивні темпи зростання, солідні надходження, а також лояльних членів.

Ради директорів обидвох кредитових спілок поділяють надзвичайну гордість з перспективи об'єднання двох таких заслужених кооперативів, сукупна історія яких налічує 125 років і слугуватиме стартовим майданом для нової ери обслуговування, зручности та процвітання членів.

Контакти: Кредитова спілка „Союз Лімітед". Тел.: (416) 763-3718, код. 201, електронна пошта: msirard@so-use.com; Українська кредитова спілка „Лімітед". Тел.: (416) 922-2797, код 210, електронна пошта: tpidzamecky@ukrainiancu.com

Марк Сирард,
голова правління „КС Союз",
Тарас Підзамецький,
голова правління УКС

Пластуни вшанували пам’ять шістьох загиблих юнаків

Перед столиком, на якому був хрест і горіло шість свічок, було шість вінків з живих квітів та іменами загиблих.

ЧИКАҐО. – 28 червня випала сумна річниця 50-річчя загибелі в розбурханих хвилях ріки Вискансин шістьох пластунів-юнаків – Ореста Куриляка, Романа Кучми, Ігоря Левицького, Ореста Ніковича, Юрія Припхана і Олега Шеремети, учасників табору на „Великому Лузі”.

З приводу 50-річчя цієї трагічної події провід чикаґської Пластової станиці доручив усім своїм членам зібратися на цвинтарі св. о. Миколая, щоб спільно врочисто вшанувати пам’ять юнаків.

Початок церемоніялу було призначено на 7:30 год. вечора, саме на той час, коли сталося нещастя.

Біля цвинтарного хреста прозвучав голос станичного Романа Завадовича, який поділився спомином про той трагічний вечір.

Панахиду відслужив о. Мирон Панчук. Перед столиком, на якому був хрест і горіло шість свічок, було шість вінків з живих квітів та іменами загиблих.

Після відправи, в часі якої пластуни заспівали традиційне пластове „Отче наш”, після заключного слова о. М. Панчука, присутні члени юнацьких куренів з своїми прапорами перейшли до могил юнаків, поклали вінки і заспівали „Вічная пам’ять”.

На завершення, пластуни і зібрана громада, в першу чергу члени родин – одна мама, брати, сестри й молодше покоління рідних, які знають спочилих тільки зі споминів дорослих, зробили велике пластове нерозривне коло з 200 учасників і заспівали пластове „Ніч вже йде, за верхом ясне сонце давно вже зайшло, тихо спіть, без тривог, тут є Бог!”

Звуки сурми понесли цю мелодію в небесні хороми до шести учасників „вічної ватри”, щоб мали доказ, що „ми їх ніколи не забудемо!”

Іванна Т. Ґорчинська

Члени юнацьких куренів з своїми прапорами перейшли до могил юнаків.

Панахиду відслужив о. Мирон Панчук.

Відбувся...

(Закінчення зі стор. 1)

спілок (ВАКС), Всеукраїнської асоціяції кредитних спілок військовослужбовців та працівників силових відомств (ВАКС-ВСВ), представники кредитних спілок з різних реґіонів України.

На з’їзді головував президент УСКР Ігор Ляшок (США). В президії були члени екзекутиви УСКР Ольга Шевелі, Петро Козинець, Богдан Ватраль, Тамара Денисенко та Богдан Курчак.

Після затвердження порядку денного та затвердження протоколу попереднього з’їзду прозвучали привітання та виступи гостей. Керівники організацій, що входять до складу УСКР, виступили зі короткими звітами. Представники українських асоціяцій кредитних спілок, що звернулись до УСКР із заявами про вступ до ради, ознайомили присутніх з діяльністю очолюваних ними організацій.

Учасники з’їзду затвердили звіти керівних органів та ознайомились з новою редакцією Статуту УСКР. Зміни до Статуту були прийняті одноголосно. Отже, до діяльности УСКР тепер, згідно зі Статутом, можуть долучитися усі об’єднання українських кредитних спілок світу – у разі їх прийняття.

28 травня на засіданні Екзекутиви УСКР було вирішено задовольнити заяву ВАКС щодо набуття членства в УСКР. ВАКС стала п’ятим повноправним членом цієї організації після ЦУКА, УКР, РУКА та НАКСУ.

26 травня, напередодні позачергового з’їзду УСКР, в Києві відбулись звітно-виборні конференції ВАКС та і ВАКС-ВСВ, а 28 травня відбулася XVII звітно-виборна конференція НАКСУ. На всіх чотирьох конференціях та звітно-виборних зборах були представлені близько 300 кредитівок з України, США та Канади.

На конференції ВАКС понад 100 членів-учасників вітали представники українського уряду та представники кредитно-кооперативного руху з США, Канади та Німеччини. Галина Шатирко зачитала офіційне привітання голови підкомітету з питань небанківських фінансових інститутів Комітету Верховної Ради України з питань фінансів і банківської діяльности Олександра Климента.

На конференції ВАКС було обрано новий склад Ревізійної комісії, затверджено зміни до Статуту та пріоритети діяльности ВАКС на 2010-2011 роки. Делеґати ознайомилися з новим проєктом „Українська кредитна спілка“, презентацію якої зробив голова її Кредитного комітету Іван Вишневський.

Того ж дня відбулася конференція ВАКС-ВСВ, на якій обговорено розвиток та співпрацю трьох асоціяцій в Україні для подальшого розвитку кредитних спілок.

28 травня відбулася XVII звітно-виборна конференція НАКС, у якій взяли участь 114 делеґатів.

Учасників та гостей конференції НАКСУ вітали І. Ляшок, Б. Ватраль, Тарас Підзамецький з УКРК, президент Українського Народного Союзу Стефан Качарай, Михайло Кос („Самопоміч“, Чикаго), Любомир Зєлик („Самопоміч“, Ню-Йорк), Т. Денисенко (Українська Федеральна Кредитна Спілка (Рочестер, Ню-Йорк), Всеволод Саленко (Українська Федеральна Кооператива, Ню-Йорк).

Пікнік 42-го відділу ООЧСУ з нагоди Дня батька

Учасників свята вітає голова 42-го відділу Організації оборони чотирьох свобід України Дмитро Трояновський.

ҐЛЕН-КОВ, Ню-Йорк. – 42-ий відділ Організації оборони чотирьох свобід України (ООЧСУ) з нагоди Дня батька 20 червня влаштував пікнік на посілості отців-василіян в Ґлен-Кові. Відзначення розпочалось опівдні Службою Божою, яку відправив о. Роберт Лукавий. Він виголосив змістовну проповідь про ролю батька в родині, зокрема у вихованні дітей. Він також говорив про довголітню працю ООЧСУ, звертаючи особливу увагу на акції допомоги.

Офіційну частину свята відкрив голова відділу Дмитро Трояновський. Він привітав присутніх і подякував їм за участь. З привітом до батьків звернулася Ірена Трояновська, яка вже третій рік вітає батьків з нагоди їхнього свята. Цього року вона збудувала своє слово на змісті одного вірша, в якому говорилось про малу дитину, котра йде з батьком і просить його: „Не йди так швидко, бо я йду твоїм слідом за тобою“. В цих словах показано значення прикладу батька у вихованні дитини.

На святі звучала музика Теодора Брнака, співали сестри Наталя і Надя Павлишини, любителі спорту грали у відбиванку і копаний м’яч. Був також великий стіл з книжками бібліотеки отців-василіян, і за малу пожертву кожний мав нагоду придбати цікаве видання.

Погода була чудова – і гостей прибуло багато. Приїздили цілими родинами, з приятелями і сусідами, не тільки з усіх куточків Лонґ-Айленду, але також з Ню-Йорку і навіть з Ню-Джерзі. За українським звичаєм виставляли на столи різноманітну їжу, ярину, овочі і солодке. Смачні запахи розносилися по цілій окрузі. Звучала українська музика з колекції Ігоря Павлишина.

Найбільше попрацювали у підготуванні пікніка голова відділу Д. та І. Трояновські. Їм допомагали молоді члени відділу та їхні приятелі – Єва і Володимир Єдиняки, Юля і Роман Трояновські, І. і Даріюш Трояновські, Галя Турко з її приятелями з Української католицької церкви св. Духа в Бруклині та Світлана Завкалюк з батьками.

Петро Беньо підтримував порядок на площі для авт, де з Ярославою Щербою частував гостей кавою і солодким.

Катерина Мицьо

Співають сестри Наталя і Надія Павлишини.

Під час пікніка 42-го відділу ООЧСУ в Ґлен-Кові, Ню-Йорк.

ПОВІДОМЛЕННЯ

для членів 102-го Відділу УНСоюзу.

З днем 1-го серпня 2010 року обов’язки секретаря 102-го Відділу перебирає нова секретарка

ОЛЬГА ПАЛАЩЕНКО

Просимо членів звертатися у всіх справах членства та забезпечення в УНСоюзі на адресу:

Mrs. Olga Palaschenko
2831 Grantwood Dr.
Parma, OH 44134
(440) 843-8142

Презентація книги про підпілля УПА на сході України

ДНІПРОПЕТРОВСЬК. – Презентація книги „Діяльність підпілля УПА на сході України" відбулася 8 липня в обласній науковій бібліотеці. Співавтори книги В'ячеслав Труш, Олександер Добровольський, Юрій Щур та її упорядник Павло Хобот виступили з доповідними промовами, відповіли на численні запитання членів краєзнавчого клюбу „Ріднокрай", пошанували пам'ять Дмитра Куделі (1965-2004), який ще у 1992 році створив у Дніпропетровську міську організацію вояків Української Повстанської Армії (УПА), місцеве відділення Конґресу Українських Націоналістів.

Книга містить його докладні рекомендації щодо методології дослідження слідчих і судових справ, а також інших офіційних документів репресивних органів СРСР, які можуть суттєво допомогти в роботі сучасних дослідників історіографії Організації Українських Націоналістів (ОУН).

Про боротьбу ОУН і УПА проти нацистської та комуністичної окупації в західніх областях України останнім часом стало відомо набагато більше завдяки тому, що за ініціятивою колишнього Президента Віктора Ющенка з 2004 року були відкриті для громадськости більшість таємних архівів НКВД-КҐБ, які залишилися в Україні після розпаду Радянського Союзу.

Про діяльність підпілля ОУН на сході України відомо менше. Втім, прискіпливим дослідникам все ж вдалося останніми роками дістатися до багатьох матеріялів Служби безпеки України (СБУ), зокрема використовуючи робочу версію анотованого покажчика документів архіву СБУ „Діяльність ОУН на центральних, південних та східніх українських землях", зформованого 2009 року. Цінну інформацію опублікували також українські дослідники Володимир Сергійчук, Ігор Іванченко, Лев Шанковський, Петро Мірчук, Євген Стахів-Павлюк та ін.

Під час презентації книги (зліва) завідувач відділу краєзнавства обласної бібліотеки Ірина Голуб, В'ячеслав Труш, Павло Хобот, Олександер Добровольський, Юрій Щур.

Обкладинка книги.

У 2010 році група професійних істориків із п'яти східніх областей України, об'єднавшись у „Східноукраїнський дослідницький центр „Спадщина", видала у Дніпропетровську книгу „Діяльність підпілля УПА на сході України".

Збірку відкриває велика стаття Д. Куделі „Нові джерела до історії Організації Українських Націоналістів (ОУН): кримінальні справи з фондів архівів Служби безпеки України". На жаль, засновник Центру дослідження визвольного руху Д. Куделя трагічно загинув у 2004 році. Його справу продовжив доцент Дніпропетровського державного університету Павло Хобот.

До книги увійшли дослідження Олександра Добровольського „Українське відродження на Донбасі в роки Другої світової війни". Автор – 1970 року народження, за радянських часів він розпочав навчатися на історичному факультеті Донецького університету, але був виключений за написання курсової роботи „Українська Повстанська Армія". У своєму дослідженні він написав: „Підпілля ОУН вже на початку 1930-их років активно просувало своїх людей на Донбас. Прикладом є справа Миколи Зайця з Бахмата. Колишній січовий стрілець УГА був заарештований НКВД на початку 1930-их років".

Багато уваги О. Добровольський приділив українському рухові у рідному місті Слов'янську, відродженню Української Автокефальної Православної Церкви на Донбасі, особливостям німецьких та радянських репресій. Він дійшов висновку, що „український визвольний рух жеврів на Донбасі до 1958 року".

Про діяльність ОУН у Запорізькому краї розповів завідувач відділу охоронних досліджень пам'яток Запорізького центру охорони культурної спадщини Юрій Щур у розвідці „Нацистські репресії проти ОУН на Запоріжжі". Похідні групу ОУН діяли у Запорізькому, Мелітопольському та Бердянському округах. Протягом першої половини 1942 року лише у Кіровоградській області за причетність до націоналістичного підпілля було розстріляно 120 осіб.

Директор Сумського обласного архіву Генадій Іванущенко в статті „Підпілля ОУН і УПА на Сумщині: деталізація подій через призму документів спецслужб" розповів про те, як протягом усього періоду німецької окупації загарбники провадили боротьбу з націоналістичними угрупуваннями, яку продовжили каральні підрозділи НКВД.

Харківська область у книзі представлена аналітичними матеріялами В'ячеслава Труша з Лозової „Діяльність ОУН(б) на Харківщині". Він навів аналізу передвоєнних років, подав інформацію про похідні групи ОУН, розповів про окремі осередки підпілля на Харківщині, діяльність ОУН в повоєнний період (до 1955 року).

Володимир Єфимов

Виставка ікон в Бережанському музеї

БЕРЕЖАНИ, Тернопільська область. – У Бережанському краєзнавчому музеї від 6 липня до 15 серпня діє виставка іконопису „Ікона в домі" трьох молодих художниць – Анастасії Александрової, Наталії Чубак і Анни Кошиковської-Крук, активних учасниць українських та закордонних виставок ікон, котрі практикують канонічну техніку виконання у своєму малярському мистецтві.

В експозиції – десятки репродукцій відомих ікон християнської Церкви.

Виставка присвячена літнім християнським святам, зокрема Різдву св. Івана Хрестителя та свв. Апостолам Петру й Павлу. А. Кошиковська-Крук створила ікону „Одигітрія" на основі липи, темперою і золоченням, за прикладом візантійської традиційної ікони, з галицьким кольоритом та з використанням сучасних елементів декору, образ „Пророки" – згідно із галицькою традицією сакрального малярства XIV-XVII ст., „Остробрамську Богородицю" – за прикладом Остробрамської Пресвятої Богородиці у Вільнюсі, Литва.

На виставці ікон в Бережанах.

А. Александрова спочатку вчилася в майстерні Миколи Грималюка, а потім – у відділі монументального живопису Львівської національної академії мистецтв.

Н. Чубак з Борщева навчалася у школі мистецтв під керівництвом Мар'яна Голубця, у Львівському коледжі декоративного та ужиткового мистецтва ім. Івана Труша, у Львівській національній академії мистецтв, де була ученицею знаних містців Ярослава Шиміна, Мар'яна Бесаги, Степана Юзефова. Була учасницею виставок у Борщеві, Трускавці, Хусті, Галичі, а також у Франції та Еспанії.

А. Кошиковська-Крук навчалася у Львівському коледжі декоративно-прикладного мистецтва ім. Івана Труша, Львівській національний академії мистецтв, Львівському Католицькому Університеті. Її твори виставлялися у Львові, Києві, Зарваниці, Хусті, Галичі, а також за кордоном – у США, Німеччині, Польщі, Канаді, у тому числі на Міжнародному благодійному авкціоні.

Ольга Будар

Дев'ятий випуск студентів Богословської семінарії

ЛЬВІВ. – 22 травня відбувся дев'ятий випуск студентів Богословської семінарії Церкви християн віри євангельської України. 53 студенти стаціонарного та заочного відділень завершили навчання.

Цього року серед випускників вперше було 26 студентів, які отримали ступінь магістра богослов'я. Ступінь „Християнський служитель та вчитель Біблії" отримали двоє випускників, „Бакалавр пасторського служіння" – 11, „Бакалавр християнського служіння" – п'ятеро, „Бакалавр богослов'я" – дев'ятеро.

Випуск та церемонія вручення дипломів проходили у конференцзалі Церкви „Голгофа". На святі були присутні рідні та знайомі випускників, працівники та гості семінарії.

Ректор семінарії Роман Соловій (праворуч) вітає випускника.

Свято розпочав вітальним словом ректор семінарії Роман Соловій.

Промовці з України, США, Канади закликали випускників бути вірними своєму покликанню і не зупинятися на досягнутому.

Випускник Віктор Хрипта виголосив проповідь, а випускниця Людмила Ковальчук подякувала працівникам семінарії за їхню працю.

З настановами до випускників звернулися відповідальний за освіту у церкві євангельських християн Анатолій Кліновський та реґіональний директор п'ятдесятницьких асамблей у Канаді Девид Бойд. Служіння завершилося молитвою та освяченням усіх випускників.

Роман Соловій,
ректор

Студентки вручили хліб-сіль викладачеві Леонідові Якобчукові з Юніону, Ню-Джерзі.

Випускники Львівської богословської семінарії.

Підведено підсумки конкурсу „Національне дерево України"

КИЇВ. – Міністер охорони навколишнього природного середовища України Микола Злочевський 6 липня підписав наказ про підведення підсумків Всеукраїнського конкурсу „Національне дерево України".

Конкурс проходив у чотирьох номінаціях. У номінації „Найстаріше дерево України" перше місце

(Закінчення на стор. 14)

Юзефинський дуб – свідок походів київського князя Ігоря 945 року, а тому має прізвисько „Дуб князя Ігоря". Він має 7.9 метра в обхваті, 20 метрів у висоту і знаходиться в урочищі „Юзефинська дача". Після удару блискавки у 1997 році дерево розкололося. І все ж на ньому зеленіють дві гілки, що вселяє надію на продовження життя.

Фото: Євген Цимбалюк

Перемогу в обласному етапі Всеукраїнського конкурсу „Національне дерево України" здобула тополя біля села Угільці, Рівненська область. Тополя має 430 років віку, діяметр стовбура становить майже три метри, висота – 27 метрів. Перекази стверджують, що під тополею відпочивали козаки Богдана Хмельницького, які брали участь у Берестецькій битві.

Фото: Євген Цимбалюк

Чи буде світлиця на Тарасовій горі?

КАНІВ, Черкаська область. – У 2000 році, враховуючи всю значимість Тарасової (Чернечої) гори у формуванні духовности нації, розбудови державности і творення української культури, було розпочато широкомаштабну програму розвитку Шевченківського національного заповідника, яка включала капітальний ремонт музейних споруд, з максимальним наближенням до первісного задуму Василя Кричевського та Петра Костирка.

Але недарма кажуть, що добрими намірами дорога до пекла вистелена. За 10 років зроблено було дуже мало, а найгірше, що так і не відреставрували будівлю музею.

Тепер реконструкцію музею продовжили. 2 липня реставраційні роботи інспектувала урядова комісія на чолі з віце-прем'єром Володимиром Семиноженком, якого, за іронією долі, Верховна Рада того ж дня позбавила посади.

Визначний український мистецтвознавець, архітектор, художник В. Кричевський відомий будівлею літературно-меморіяльного музею Тараса Шевченка у Каневі, яку звели за його і П. Костирка проєктом. На жаль, вповні задум видатного мистця в життя втілений не був. Чи не тому, що проєкт затвердила ще Центральна Рада, зокрема, герб, розроблений ним на основі Володимирового Тризуба, що тепер відроджений як малий герб України.

Під час інспекції доповідав директор заповідника Сергій Тулуб. Він запевняв, що ремонт і реставрацію буде завершено вчасно. Усе б нічого, та роботами керує Лариса Скорик, яка тепер вислужується перед Віктором Януковичем і навіть заявила, що, за її оцінками, зовнішні дані президента свідчать про його приналежність до аристократії, тоді як Юлія Тимошенко – плебейка".

Ігор Ліховий: „Музей-світлицю хочуть перетворити на темницю".

Зрозуміло, що новоявлений „аристократ" не міг не віддячитись за підлабузництво. Проєкт „світлиці від Скорик" на Шевченковій горі отримав його дозвіл на здійснення. „Схоже, незабаром у ньому вже важко буде впізнати творче дітище В. Кричевського, – з гіркотою зазначила працівник заповідника, яка попросила не називати її імені. – В музеї будуть значні зміни, вважаю, не на краще. Адже підлогу зроблять чорну, стіни – сірими, вікна завісять, бо Скорик вважає барвистість музею селянщиною".

Грубе втручання у зовнішній вигляд музею відзначає і колишній генеральний директор Шевченківського національного заповідника та міністер культури при Вікторові Ющенку Ігор Ліховий: „Ремонтні роботи тривають не в площині пам'ятко-охоронного законодавства, якого слід дотримуватися".

Раніше музей був справжнім палацом, немов храм, з великими вітражами, з намальованими мальвами і колосками, на стелях заль були орнаменти, на стінах – рушники. За вікнами відвідувачі бачили яскравий краєвид, не засмічений будівлями. Нині ж музей зафарбовують в сірий колір, хочуть світлицю перетворити на темницю, щоб туди люди не ходили.

Л. Скорик досить нервово відреаґувала на прохання пояснити, який же вигляд матиме експозиція музею:

„Нічого не хочу коментувати. Побачите експозицію, тоді говоріть. Половина працівників музею разом з керівництвом заповідника зі мною співпрацюють, а половина має якусь суб'єктивну думку. То нехай вони нарешті зрозуміють, що музей Шевченка – не провінційний, а плянетарний. Стосовно ж архітектора Кричевського, то він у 1937 році будував музей у невідомо якому стильовому визначенні, тому що перебував під диктатом адміністративно-командної партійної системи. І те, що збудоване на горі, не вписується в український модерн".

От такої! Кого порятують світове ім'я, визнання і заслуги, якщо за справу береться Л. Скорик, ще й маючи благословення президента-„аристократа".

Олександер Вівчарик

На Тарасовій горі міняють усе. Фото: Олександер Вівчарик

Відбувся обмін делеґаціями учнів

ЧЕРКАСИ. – Минулого року між представниками Санта-Рози, Каліфорнія, і Черкас було задекларовано бажання відновити дружні взаємини між містами. 12 школярів 4-23 червня відвідали Санта-Розу, ознайомилися з містом.

Делеґація з Санта-Рози, в свою чергу, перебувала в Черкасах 23 червня-6 липня. Крім Черкас, американські гості побували в Умані, Чигирині, Києві та провели п'ять незабутніх днів у Криму.

Сергій Саєнко,
директор Першої міської гімназії

Черкаські школярі в Санта-Розі, Каліфорнія.

Підведено...

(Закінчення зі стор. 12)

посіла 2,000-річна олива з Нікітського ботанічного саду в Криму, друге – 1,700-річна фісташка з цього ж саду, третє місце – 1,300-річний дуб з села Стужиці в Закарпатті.

У номінації „Меморіяльне дерево України" переможцями стали 800-річна липа Богдана Хмельницького на дорозі між селами Сасів і Колтів Золочівського району на Львівщині, три 1,000-річних дуби Тараса Шевченка в селі Будище Звенигородського району на Черкащині і 1,000-річний дуб Максима Залізняка в селі Буда Чигиринського району, теж Черкаської области.

У номінації „Історичне дерево України" відзначені 700-річний дуб в Запоріжжі, 1,000-річний дуб в селі Глинне Рівненської области, 600-річна золота липа в Бучачі, Тернопільської области, 200-річний мигдаль в Севастополі, 120-річний дуб Франца-Йосифа в селі Лисовичі Львівської области.

У номінації „Естетично цінне дерево України" відзначені 900-річний дуб Ґрюневальда в Києві, 1,300-річний суничник Ени в кримському селищі Ореанда, 250-річна княжа яблуня в Кролевці Сумської области, 800-річний дуб в Мезинському національному природному парку Чернігівської области.

(Мінприроди України)

1000-річний дуб Максима Залізняка в Холодному Яру біля села Буда Чигиринського району, Черкаської области. Фото: Олександер Костирко

ПОСТАТІ

Аверклій Гончаренко, командир крутянців

2 квітня минуло 30 років, як відійшов у вічність командир лицарів-крутянців Аверклій Гончаренко, У жовтні цього року виповниться 120 років від дня його народження.

Народився А. Гончаренко 22 жовтня 1890 року в селі Дащенки Лохвицького повіту на Полтавщині (хоча натепер це село за сучасним адміністративно-територіальним поділом віднесене до Варвинського району Чернігівської области). Після завершення студій у Прилуцькій гімназії у 1912 році закінчив з відзнакою Чугуївську військову школу й був призначений помічником начальника навчальної частини 76-го піхотного Кубанського полку, дислокованого у Тульчині, а в липні 1914 року – командиром сотні 260-го Брацлавського полку. Ще через два роки став командиром 4-го батальйону цього полку, а від літа 1916 року – старшиною 2-ої Київської школи прапорщиків.

Тяжко поранений в боях Першої світової війни та нагороджений за бойові заслуги Хрестом св. Георгія з мечами, А. Гончаренко користувався заслуженим авторитетом з-поміж київських курсантів. Восени 1917 року він зукраїнізував свій курс юнкерів, від січня 1918 року став курінним комендантом новоствореної першої Української військової школи ім. Гетьмана Богдана Хмельницького. При кінці 1917 року А.Гончаренко був висланий разом з школою проти наступу більшовицького війська, яким командував підполковник Михайло Муравйова, і взяв безпосередню участь у трагічному для України бою під Крутами.

Восени 1918 року А. Гончаренко став Летичівським військовим комендантом, а від лютого 1919 року – штаб-старшиною для доручень військового міністра Української Народної Республіки генерала Всеволода Петрова, відтак входив до складу канцелярії Головного Отамана військ УНР Симона Петлюри.

Після поразки визвольних змагань А. Гончаренко замешкав у Станіславові (нині Івано-Франківськ), працюючи на ниві сільськогосподарської кооперації. Зі створенням Дивізії „Галичина" активно займався набором добровольців, а від вересня 1944 року став старшиною штабу одного з полків цієї ж Дивізії.

Від травня 1945 року з частинами 1-ої Української дивізії Української Національної Армії був інтернований в таборах полонених в Італії, після звільнення переїхав до Англії, а в 1952 році – до США.

Помер 12 квітня 1980 року. До кінця свого земного життя залишався послідовним патріотом України і своєї вужчої батьківщини, Полтавщини. У ч. 100 часопису „Вісті" (Мюнхен, грудень 1960 року) А. Гончаренко писав: „В нинішніх часах справою найвищої ваги є спрямувати себе і своїх нащадків на таку дорогу праці і боротьби, яка вивела б наш многострадний нарід на битий шлях до визволення...".

У недавні квітневі дні історична Полтавщина вшанувала незабутнього командира крутянців: заходами Інституту Українського Вільного Козацтва ім. Антона Кущинського та Лохвицької районної організації Всеукраїнського об'єднання „Свобода" на одній із центральних вулиць Лохвиці встановлено пропам'ятну таблицю в честь А. Гончаренка.

Пропам'ятна таблица в честь Аверклія Гончаренка у Лохвиці.

Олександер Панченко,
Лохвиця, Полтавська область

МИСТЦІ УКРАЇНИ

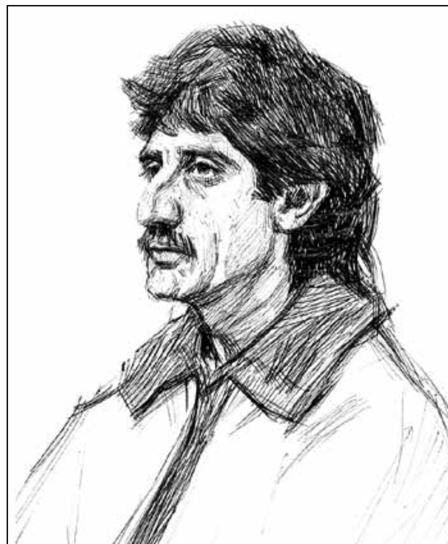
В’ячеслав Малиновський – живописець, графік, поет

В’ячеслав Малиновський. „Зелінська“. Рисунок.

В’ячеслав Малиновський. „Іра Волос“. Рисунок.

В’ячеслав Малиновський. „Студент з Кіпру“. Рисунок.

Серед відомих мистців України є люди, обдаровані всебічно. Один з них – В’ячеслав Малиновський – талановитий живописець, графік і поет. Його олійні полотна і акварелі були представлені у виданому в 2006 році, в Києві, альбомі. А в 2009 році в столиці України вийшов у світ ще один альбом В. Малиновського „Рисунки пером. Поради майстра“. У 2007 році видано збірку поезій В. Малиновського „Рівненщина“, кілька творів з якої вміщено на цій сторінці.

Перше, що мене вражає, це кількість і різноманітність робіт. Їх понад 300. Серед них – портрети, пейзажі, тематичні картини, етюди. Окремо виставлені напрочуд прозорі, наче ранковий серпанок, акварелі. Я милуюся ними, вражена дивовижним розмаїттям тем і сюжетів, пригадую слова його колеґ: „Малиновський володіє щасливим даром – надхненно сприймає пишнобарвне буття природи, дуже тонко відчуває красу довколишнього світу“.

Так, у світі є художники, безмежно закохані в життя, молодість, просто в людину... Саме до таких належить В. Малиновський. Його кредо зрозуміле кожному: не копіювати, не наслідувати, а шукати в природі свою тему, вчитися в життя, відшукуючи найхарактерне. Мудрість ця дуже впливає на студентів архітектурного факультету, де він працює понад 30 років. Викладаючи малюнок і живопис на творчому факультеті, він вкладає першу цеглину у фахове виховання майбутнього зодчого.

Доброзичливі стосунки між викладачем і студентом є запорукою успіху в навчанні, тому не дивно, що В. Малиновський перш за все вчить розуміти прекрасне: красу природи, архітектури, людини.

В. Малиновський народився 1937 року в селі Колодіївці Рівненської области. Служив у війську, вчився в художньому інституті.

Перехід на викладацьку роботу у Київський інженерно-будівельний інститут в 1968 році докорінно змінив весь спосіб його життя і творчості. Художника захопила тема студентства. В цей час створюються полотна, характерною рисою яких є персоніфікація, зосередження уваги на особистій характеристиці, психологізмі кожного портретованого.

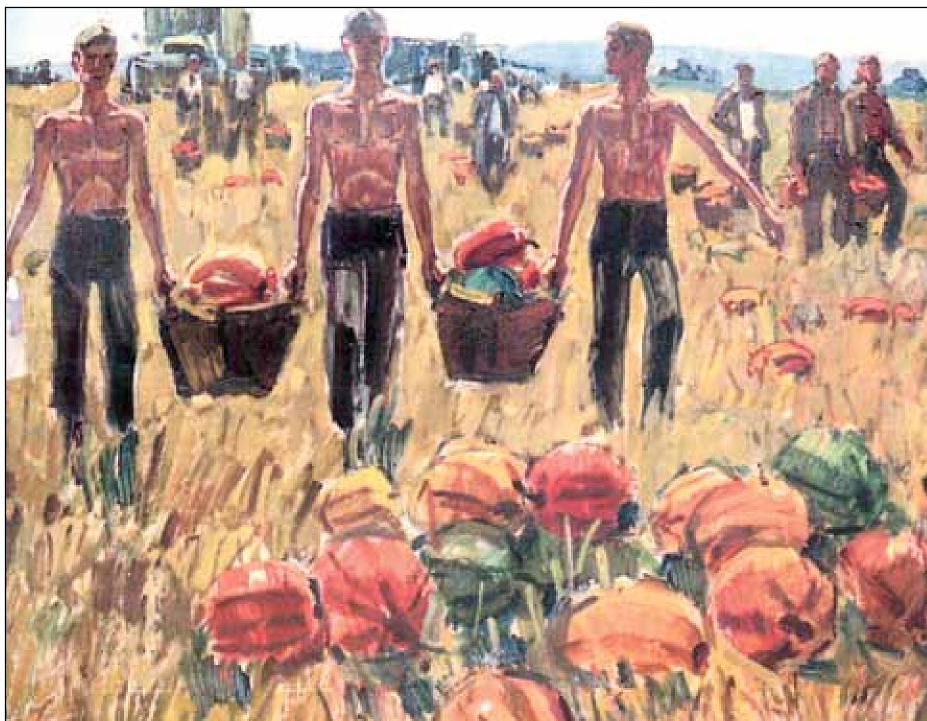
Правдивість зображення – головна риса творчости мистця. В. Малиновський не прагне прикрашати свої персонажі, не шукає особливо гарних, вродливих облич. Його герої – це внутрішня, духовна краса, дещо замкнені в собі, стримані в почуттях. Характери персонажів розкриваються не одразу і не легко: щоб потрапити в світ їх роздумів і почуття, глядачеві необхідно подолати деяку дистанцію.

Через чотири роки після трагічної Чорнобильської катастрофи відбулася персональна виставка художніх творів, виконаних безпосередньо у Київській, Житомирській, Рівненській та Чернігівській областях України, які входять у велике коло жахливої зони смерти. 53 картини вписав художник у безсмертний каталог вселюдської катастрофи. Ці твори – своєрідний реквієм, що виривався з грудей художника і залишився в спадщину в літературно-художніх образах. Всі вірші – анотації до творів написав сам В. Малиновський, який вважає, що перо добре доповнює фарби та їх відтінки.

Надія Гасанова,
Київ

В’ячеслав Малиновський. „Наречені“. Олія. 1973 рік.

В’ячеслав Малиновський. „Збирання городини“. Олія. 1986 рік.

В’ячеслав Малиновський
З книги „Рівненщина“

Україно, рідний краю

Україно, рідний краю,
Земле, радосте моя,
Не збагну тебе, безкрая,
В чому звабливість твоя.
Може, в буйності природи?
(Це вже істина стара),
В красоті людської вроди,
В розпростертості Дніпра?
Чи в окриленості мови,
Що як небо голубе,
І тому я знову й знову
Все запитую себе –
Україно, рідний краю,
Земле, радосте моя,
Не збагну тебе, безкрая,
В чому звабливість твоя.

1976 рік

Пісня колосків

Нам любо і гарно
Під небом дбайливим,
Ростемо не марно
Веселі й щасливі.
Нас дощ напуває
І поле годує.
Теплом зігріває,
І сонце цілує.
А ніч сутеніє,
Як світло залишить,
То вітер повіє,
І всіх заколише.

1951 рік

Бджоли

В теплу сонячну погоду
Линуть з вуликів на квіти,
Ще й беруть джерельну воду,
А з нектаром й барви літа.
І коли вже пізно й темно,
Повернувшись у знемозі,
Спочивають тихо, чемно,
На льотку як на порозі.
Каже пасічник путящий,
Словом звичним, не байдужим:
„Вже такі то роботящі,
І такі розумні дуже“.

1973 рік

Йду крізь весняну пору

Йду крізь весняну пору,
Цвітуть розлогі вишні,
На лузі осокори
Такі високі, пишні.
Оновлюється знову
Розбуджена природа,
Її воскресла мова,
Її принадна врода.
А по ранкових росах
Там походжає квітень,
І молодий, і босий,
Вже розсипає квіти.

1987 рік

І чую голос України

І перечитую Тичину,
І випливає з небуття
І та всього першопричина,
І той великий зміст життя.
І чую голос України,
І мов Чорнобиля нема,
І небо чисте – ні хмарини,
І сонце землю перейма.
І думка піснею злітає,
Неначе птахи навесні,
І міць у тілі проростає,
І жити хочеться мені.

1988 рік

ВІДГОМІН ІСТОРІЇ

Про дітей, позбавлених дитинства

Коли в 1944 році мою маму ув'язнили на 10 років в Сибіру, я потрапив до спеціяльного дитячого будинку ім. Сталіна, в якому зростали переважно діти загиблих фронтовиків. В іншому дитячому будинку я зустрів колишнього сусіда Османа Ждановича, батьків якого було репресовано як татар.

Ми належали до свіжої хвилі репресій, яка знову огорнула Україну після Великого терору 1937-1938 років. Нас не виділяли серед інших в окрему категорію, як раніше. Але вихователька Анастасія Юхимівна Полуденна при найменшому порушенні дисципліни нагадувала мені, що за моїх обставин я маю дякувати великому Сталінові за щасливе дитинство, бо інакше мене відправлять в дитячу колонію. Я боявся дитячої колонії і вчився старанно.

Дитячі колонії виникли відразу після розпочатої більшовиками громадянської війни, яка, разом з „червоним терором", викинула на вулиці міст хвилю безпритульних сиріт. Щоб перепинити поповнення безпритульними армії злочинців, каральні органи на чолі з Феліксом Дзержинським заходилися творити дитячі колонії. Безпритульні мали стати поповненням війська і робітничої кляси.

Добре відомі такі колонії поблизу Полтави і Харкова завдяки книгам їхнього керівника Антона Макаренка (пізніше начальника управління трудових колоній НКВД УРСР), котрий описав процес „перевиховання" в надто рожевих, пропаґандистських барвах. Інші колонії менш знані.

На Соловках з 1928 року діяла дитяча трудова колонія, у якій утримуваних дітей називали „шпанятами", тобто малими злочинцями, хоча вони були лише дітьми репресованих. Тепер на бараку колонії встановлено меморіяльну дошку в пам'ять про малих каторжан.

НКВД впровадив облік дітей, позбавлених батьків, за яким вони були поділені на три категорії – дошкільнята, діти до 15 років, а потім вже підлітки, які вважалися дорослими. У 1926 році було дозволено засуджувати дітей до ув'язнення, починаючи з 12-річного віку, а з 1935 року також до розстрілу.

У 1931 році в Україні в 226 дитячих колоніях НКВД утримувалося 39,318 дітей, а в 1933 році їх число зросло до 96,057 осіб в 425 колоніях. Ще стільки ж дітей було в так званих патронатах, тобто в місцевих сиротинцях, Усе це був вислід Голодомору 1932-1933 років.

Потім почався період масових репресій. Батьків серед ночі забирали на страту, а дітей – до сиротинців, найчастіше без документів або з зміненими прізвищами. Наприклад, 23 липня 1938 року з Чернігова повідомляли до Києва, що тільки до дитячого будинку в Борзні доставлено з Києва, Вінниці, Дніпропетровська 62 дитини без документів. НКВД наказав разом з дитиною пересилати таємний конверт, в якому вказувати місце народження дитини і прізвище батьків. Але при цьому дітей записували під зміненими прізвищами.

Потік дітей з репресованих родин зростав і народний комісар внутрішніх справ Микола Єжов писав до голови Ради народних комісарів В'ячеслава Молотова, що тільки з липня 1937 року до травня 1938 року на утриманні НКВД опинилися 17,355 дітей, вилучених з розстріляних сімей, і число їх мало зрости.

Уряд на мав фондів на прогодування цих дітей і дозволив з жовтня 1938 року деяких матерів не репресувати, залишаючи з дітьми під наглядом НКВД.

21 березня 1939 року Лаврентій Берія, який замінив розстріляного М. Єжова, інформував В. Молотова про те, що ув'язнені матері мають 4,500 дітей ясельного віку, і пропонував забрати їх і з новими прізвищами утримувати в „будинках немовляти". Дітей почали забирати з півторарічного віку. У 1940 році в Головному управлінні таборів НКВД було 50 колоній для неповнолітніх і 90 „будинків немовлят". Це був далеко неповний облік. Малі в'язні працювали нарівні з дорослими.

Загалом до дітей, позбавлених нормального дитинства, належали діти, народжені в місцях позбавлення волі, діти розкуркулених селян (спецпереселенців), спіймані після вивезення батьків до Сибіру, діти „ворогів народу" (в числі останніх було багато дітей громадян інших країн).

Після Другої світової війни в Україні, особливо в західних областях, з'явилися малолітні політв'язні – особлива категорія репресованих дітей 12-14-річного віку, які допомагали повстанцям, були зв'язковими, виконували інші доручення. Нерідко цих дітей засуджували до 25 років ув'язнення чи навіть до розстрілу, в тюрмах з них знущалися і катували так само, як і дорослих.

Тепер в Україні мешкає 14,500 колишніх малолітніх політв'язнів, а найбільше на Львівщині – 3,200 осіб.

Ця публікація з'явилася з ініціятиви колишнього вихованця ситоринця для дітей репресованих Олександра Малицького з Ню-Джерзі, який звернувся до „Свободи" з запитанням щодо відшкодування потерпілим дітям за їхні страждання.

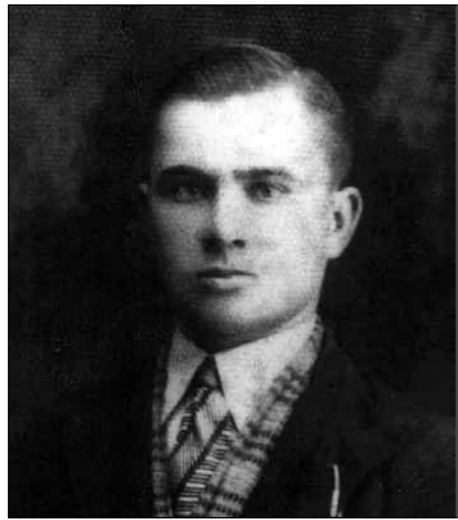
Справді, попередній Президент України Віктор Ющенко порушував це питання і Верховна Рада з його ініціятиви 31 липня 2009 року прийняла на розгляд проєкт про внесення змін до Закону „Про реабілітацію жертв політичних репресій на Україні" (щодо статусу осіб, які в дитинстві потерпіли від політичних репресій).

Законопроєкт (його реєстраційне число 5040) передбачає визначення правового статусу осіб, які в дитинстві потерпіли від репресій, та їх соціяльного захисту. 2 лютого цього року Верховна Рада прийняла цей проєкт за основу, повторне читання відбулося 11 травня. За проєкт проголосувало 272 депутата з 373 присутніх. Не голосував 101 депутат, проти не було жодного.

Отже, законодавчий процес триває і, можливо, Україна визнає потерпілими від комуністичного режиму дітей, позбавлених дитинства. А якщо в майбутньому станеться суд над комуністичним режимом, то до його звинувачення повинна увійти доля дітей з репресованих родин.

Левко Хмельковський

Як Дмитро Годун знайшов могилу свого батька – сотенного УПА

Сотенний „Вихор" (1939 рік).

У пашпорті Дмитра Годуна все вигадане – і дата народження, і місце народження, і навіть ім'я з прізвищем. Пашпорт засвідчує, що Д. Годун народився 20 лютого 1947 року у селі Франкопіль Соснівського району Рівненської области, а тепер проживає у селі Новомиколаївка на Херсонщині. Батька звали Миколою. Незадовго до смерти мама відкрила Д. Годунові таємницю: його батьком був сотенний Української Повстанської Армії „Вихор", якому у селі Головині Костопільського району на Рівненщині споруджено пам'ятник і якого насправді звали Романом Карловичем Кернтопфом (Завірюхою).

Народився Д. Годун у селі Топча, а у Франкопіль, до своїх батьків, мама принесла його, коли хлопчик спинався на ноги. Прізвище Годун він успадкував від моеї бабці, а мама походила з родини Гнесів.

Д. Годун закінчив восьмирічну школу у селі Губків Березнівського району, куди мама переїхала, вийшовши заміж. Після восьмої кляси пішов працювати у місцевий колгосп плугатарем, потім їздовим, допомагав вітчимові у ґранітному кар'єрі. Після військової служби доля закинула його на Херсонщину, де став агрономом.

Мама сама вирішила відкрити синові таємницю і майже тиждень розповідала про часи, коли була зв'язковою УПА під псевдом „Ніна", як виконувала завдання, як люди у лісі допомогли прийняти пологи… Про батька тільки знала, що він – сотенний Вихор. Познайомилися вони у маминої тітки на хуторі, де було місце зв'язку. Повстанець зрадів, коли дізнався, що у них буде дитина. Його останні слова були: „Бережи себе і бережи нашу дитину!". „Вихор" пішов на завдання і загинув у бою.

Д. Годун після цієї розповіді вдався до активних пошуків. Але з'ясувалося, що тільки повстанців під псевдом „Вихор" було майже два десятки. Отримав і фотографії „Вихорів", але кожного разу мама лише знизувала плечима: „Ні, не він". І раптом завдяки рівненському дослідникові історії Ростиславові Ягничеві до його рук потрапила фотокартка, від якої мама ледь не зомліла. Вона з першого погляду впізнала свого „Вихора". У дальших пошуках допоміг Михайло Колодій з Костопільського району, котрий, до того ж, став ініціятором спорудження пам'ятника на могилі сотенного „Вихора".

Роман Кернтопф (Завірюха) народився у 1913 році. Мав німецьке прізвище, але за національністю не був німцем. Його батько – українець, офіцер петлюрівської армії Завірюха. Коли Завірюха загинув, мати „Вихора" вийшла заміж за німецького колоніста, і той усиновив Романа. Перед Другою світовою війною сім'я виїхала у Німеччину. Там Р. Кернтопф пройшов вишкіл і повернувся в Україну німецьким офіцером, але дезертирував з чужої йому армії, влився у ряди УПА і познайомився з дівчиною-зв'язковою, яку покохав і від якої чекав сина.

Загинув „Вихор" у бою з „яструбками". Його друзям вдалося викрасти тіло і поховати. Згодом з почестями перепоховали повстанця у Головині.

Євген Цимбалюк,
Рівне

Дмитро Годун біля могили батька в селі Головині.

Дмитро Годун (зліва) разом із сім'єю та рівненський дослідник історії Ростислав Ягнич біля пам'ятника у лісі, встановленого на місці, де загинув сотенний „Вихор".

ЧИТАЧІ ПРО КНИГИ

Перший енциклопедичний довідник про американських українців

„Пропам'ятна книга". Ред. Лука Мишуга. Джерзі-Сіті, Ню-Джерзі. Видавництво „Свобода-прес". 1936. 752 стор.

Видання з простеньким заголовком „Пропамятна книга" з'явилося на світ 74 роки тому. Якщо ця книга є в когось на полиці, то, можливо, вона вже й припала порохом. Тож здмухнімо його, перегорнімо сторінки книги і – як обіцяв Іван Франко – справді „дивнії перли" винесемо з неї.

У 1934 році Українському Народному Союзові сповнилося 40 років. З того приводу його Екзекутивний комітет вирішив видати „пропам'ятну книгу". Згідно з первісним задумом, то мав бути типовий „ювілейний" підсумок діяльности і праці, здійсненої цією братською організацією від часу її заснування. На впорядника пропонованого видання було призначено тодішнього головного редактора органу УНСоюзу, газети „Свобода", д-ра Луку Мишугу. Він залучив до праці інших видатних журналістів: попереднього головного редактора „Свободи" Омеляна Рев'юка і відомого публіциста Семена Демидчука.

Д-р Л. Мишуга також вирішив поширити значно даний йому мандат і представити діяльність УНСоюзу на тлі історії української іміґрації в Америці взагалі.

Праця над книгою, яка налічує 752 густо задруковані сторінки, тривала понад два роки. В ході роботи виникали певні тертя між редакцією і деякими членами керівництва УНСоюзу, оскільки публікація книжки затягнулася і кошти її були великі, адже складачі-лінотипісти та друкарі мусіли працювати додаткові години, бо насамперед їм треба було випускати щоденну газету.

Але вислід цієї клопітливої праці був феноменальний. Майбутній історик одержав ґрунтовні дані про початки української іміґрації в Америці й про різноманітні вияви її існування згодом, у тому числі про церковне життя, про забезпечення робітничих прав, про працю різного роду допоміжних об'єднань, про громадські організації, про виховно-освітні й культурні інституції.

У докладній статті на 172 сторінках під заголовком „Як формувався світогляд українського іміґранта в Америці" д-р Л. Мишуга висвітлює й тлумачить історію української іміґрації на тлі американської історії та суспільних, економічних і культурних відносин того періоду, в якому вона творилася. Крім цієї праці, д-р Л. Мишуга написав ще „Історію й розвиток Укранського Народного Союзу" і нарис про „Матеріяльний вклад еміґрації в Рідний Край".

Велику цінність мають статті редактора О. Рев'юка, знавця у галузі української іміґрації, в яких автор розглядає розвиток політичного світогляду українських іміґрантів, їхні літературні й мистецькі надбання та подає вартісні спогади українських піонерів в США й Канаді.

Пізнавальний матеріял включає інші цінні розвідки, зокрема статті д-ра Олександра Сушка „Українізація й американізація" та „Конфлікт між старою і новою іміґрацією".

Відомий композитор Михайло Гайворонський дає огляд українського музичного життя в Америці, а Теодосій Каськів доповнює цю тему даними про український театр у США. Сестра Северина, ЧСВВ, зі Львова, яка двічі відвідувала українські громади в Америці, насвітлює тему еміґрації в українському письменстві. Проф. Василь Галич уперше в історії,подає дані про розміщення української іміґрації в Америці. Про українське шкільництво в Америці пише Осип Стеткевич. На тему українських братсько-допомогових організацій, про їхні історію й розвиток пишуть такі відомі того часу громадські діячі, як Євген Ляхович, Дмитро Галичин, о. Петро Понятишин, Роман Слободян і Микола Мурашко.

Книга також включає статті Лева Ясінчука „Старокрайовим оком на українську еміґрацію в Америці", сенаторки Олени Кисілевської „Що нам дала, а що може дати наша заморська еміґрація", професора Дмитра Дорошенка „З-перед тридцятьох літ", генерала Віктора Курмановича „Борімося і поборемо" та Євгена Онацького „За кордоном Батьківщини".

Вагому частину книги становлять англомовні статті вже народженої у США молодої ґенерації. Зокрема помітні знамениті праці першого редактора „The Ukrainian Weekly" Степана Шумейка „Українці" та Степана В. Мамчура – „Культурні переміни серед американських українців".

Наприкінці „Пропамятної книги" вміщено надзвичайно солідно опрацьовані дані про відділи УНСоюзу, яких наприкінці 1936 року було 385 й які були розміщені у 21 штаті, з 30,335 членами, що проживали в 271 окремій місцевості. Ці описи включають інформацію не тільки про союзові відділи, але також про церкви, громадські організації, клюби, підприємства та кількість родин у даній місцевості і в яких галузях ці люди працюють. Це справжній перший перепис українських переселенців у Сполучених Штатах!

Історики української діяспори в Америці, автори видавних пізніше українських енциклопедій користувалися, користуються тепер і користуватимуться в майбутньому цими достовірними і повністю перевіреними фактами.

Не було б „Пропам'ятної книги УНСоюзу" в 1936 році – всі ці відомості про початки, розвиток й надбання українського поселення у Сполучених Штатах Америки були б навік втраченими.

І що цікаве: цю неоціненно важливу книгу все ще можна купити в адміністрації українського тижневика „Свобода": P.O. Box 280, Parsippany, NJ 07054; тел.: 1-973-292-9800, дод. 3041. Ціна – 10 дол. плюс 3 дол. за пересилку.

Роман Ференцевич,
колишній керівник друкарні
Видавництва УНСоюзу „Свобода"
Александрія, Вірджінія

Українсько-хорватські літературні порівняння

Jevgenij Pascenko. „Ukrajinsko-hrvattske knizevne poredbe." Спліт: „Knjizevni krug", 2010, 284 стор.

Україна і Хорватія мають багато в чому схожі історичні долі, що вело до різноманітних взаємин між двома народами та їхніми культурами. Вивченням цих питань тривалий час займається український і хорватський славіст, доктор історичних та філологічних наук, завідувач катедри української мови і літератури Філософського факультету Заґребського університету Євген Пащенко.

Автор народився 1950 року у Воркуті, Росія, куди були заслані з півдня України його батьки, навчався у Запоріжжі, поступив до Київського університету, звідки потрапив, за обміном, на навчання до Югославії. Він студіював славістику у Белградському університеті, україністику – в Київському, працював науковим співробітником Інституту мистецтвознавства, фолькльору та етнології ім. Максима Рильського Національної Академії Наук України, викладав на катедрі славістики Київського університету.

У 1995 році в Заґребі створювалося Посольство України, перше на просторах колишньої Югославії, бо Україна була першою країною-членом ООН, яка 11 грудня 1991 року визнала незалежність Хорватії. Є. Пащенкові, який виступав у пресі України з підтримкою Хорватії в її війні з югокомунізмом, було запропоновано посаду першого секретаря посольства. Як дипломат, він опублікував у Заґребі сім видань на тему України та її зв'язків з хорватською культурою. Зокрема видав хорватською мовою книгу „Етногенез і мітологія хорватів у контексті України" (1999), упорядкував книгу „Хорватія-Україна. Культурні зв'язки від Адріятики до Дніпра. Двомовне видання" (1996), панорамні представлення України в часописах „Матиці хорватської" („Kolo", 1997), організував конференцію з публікацією збірника „Ukraine and Croatia: Problems of Postcommunist Societies. Zagreb: Croation Commission for UNESCO (Загреб, 1997)". У виданні „ Матиці хорватської" вийшла перша антологічна збірка „Ukrajinska Lirika" (упорядкування і переклад Антиці Менац) та інші. Працюючи на катедрі україністики в Заґребі, д-р Є. Пащенко упорядкував хорватською мовою книгу „Геноцидний злочин тоталітарного режиму в Україні 1932-1933 років. Голодомор (2008)". В Україні опублікував з фондів Інституту український фолкльор антирадянського змісту в записах 1920-1940 років („Політичний фолкльор України". Київ, 2000).

Нова книга П. Пащенка „Українсько-хорватські літературні порівняння" становить результат тривалих наукових розвідок, частково опублікованих у хорватських виданнях і поєднаних в цілісну композицію. Книга складається зі вступу п'яти розділів, висновків. Пояснюючи задум, автор називає прагнення створити серед хорватської авдиторії візію українського літературно-культурного історичного розвитку у співвідношенні з хорватським.

Перший розділ має вступний зміст. Оскільки в хорватському середовищі нерідко виникають питання щодо різниці між українською і російською мовою, автор розпочинає перший розділ, як ознайомлення з політичним статусом України, показом головних етапів становлення і розвитку української літературної мови.

Дослідник особливо відзначає репресивний характер ставлення до української мови з боку російських режимів усіх часів, дає хронологію заборон українського слова, духовности. Вчений показує, як всупереч заборонам і труднощам у Хорватії формувалося уявлення про Україну, її справжнє ім'я і літературу. Також висвітлено історію методології порівняльного вивчення двох літератур.

Наступні розділи присвячені безпосередньо порівнянням. Автор, прагнучи вказати на історичні корені українсько-хорватських взаємин, висвітлює низку аналогій в літературному розвитку ще доби бароко. В періоді XIX ст. Є. Пащенко аналізує явище, характерне для двох літератур – це ідеалізація ідеї слов'янської єдности. На прикладі історичної долі України дослідник показує обмеженість такої утопії, оскільки Україна найбільше зазнавала утисків саме з боку сусідньої слов'янської держави. Українсько-російські відносини демонструють помилковість ідеалізації міту про слов'янську єдність, присутню в хорватській літературі.

Наступний розділ присвячений порівнянням деяких явищ українського і хорватського модерну, зокрема творчості далматинського поета Владимира Назора з української перспективи. Знову відзначено характерну тенденцію хорватської літератури до славізму, що названо автором „сецесійським славізмом".

Особливий інтерес становить аналіза українського фолкьору від 1920-их років, у якому показано неґативне ставлення селянства до більшовизму. У книзі, вперше в науці, проаналізовано усну творчість, раніше замовчувану радянщиною, показано репресії в Україні з 1930-их років, коли після знищення українського епосу та кобзарів почалося створення фіктивних пісень з „уславленням" радянщини.

Періодові 1930-их років присвячено важливу розвідку: Є. Пащенко розглядає деякі ідейні тенденції лівої европейської літератури з виправдуванням радянського режиму, що, виявилося і в появі т. зв. соціялістичного реалізму в хорватській літературі.

Український контекст, який дослідник відтворює в книзі, демонструє справжнє обличчя радянської ідеології – вона була такою ж тоталітарною, як і нацизм. Західні ліві письменники намагалися не помічати української дійсности, не чути про Голодомор, що говорить про конформізм тих письменників.

Український контекст розвитку хорватської літератури в 1950-ті роки, коли хорватська інтеліґенція уникла сталінізму, а українська зазнавала нових репресій, ще раз підтверджує спорідненість радянського тоталітаризму з нацист-

(Закінчення на стор. 19)

ПОДОРОЖІ

На мапі Ковельського повіту

Історія села Качин Ковельського повіту сягає доби неоліту. Кам'яні знаряддя праці, знайдені на березі Качинського озера, свідчать про те, що тут була стоянка первісних людей. Ліси наповнені диким звіром, ягодами, медом, озеро – рибою. З цих багатств люди мали їжу, шкіру і хутро для одягу і взуття.

Свою писану історію село почало в XVI ст., одначе, хоч раніших історичних джерел не збереглося, маємо археологічні знахідки, які підтверджують давність села – це скарб римських монет, знайдених тут в 1967 році.

Римські і візантійські купці по Прип'яті і Турії діставались човнами з своїми товарами аж до віддалених осель Волинського Полісся і вели жваву торгівлю з місцевим людом. Чужинських купців приваблював бурштин та інші товари.

Відомий дослідник Волині проф. Олександер Цинкаловський 1933 року відкрив скупчення бурштину в околицях сіл Сераховичі і Секунь.

А на полях над Турією було знайдено кілька залізних наконечників до списів. На одному з них був інкрустований напис рунічним готським письмом, що в перекладі означав „Тугий їздець".

Село Качин з сивої давнини розташоване біля невеликого озера, на якому гніздилися дикі качки, від яких воно й отримало назву Качинське, а оселя – Качин. На острові серед озера стояв дерев'яний замок волинських землян Буковецьких, дубові палі якого видніли з води ще в XIX ст. Качин і його околиці славилися пущанськими лісами, які були вирубані, а земля розорана під поля.

Згідно з актом від 9 березня 1541 року, Качин належав Луцькому Єпископові Феодосієві, а по ньому – землянам Гулевичам. Православний український шляхтич Василь Гулевич своїм актом від 10-21 грудня 1559 року видав своїй дружині Олені заставу на Качин і присілки

Церква Воздвиження Чесного Хреста Господнього (1787 рік) в селі Личини. Фото: Володимир Рожко

Церква Успіння Пресвятої Богородиці (1589 рік) в селі Качин – найстаріший дерев'яний збережений храм Ковельського Полісся.

Личини, Ковалівці. Через шлюбні зв'язки Качин від Гулевичів перейшов до князів Четвертинських.

У XVIII ст. власник Качина заснував села Вулька Качинська і Олександрія. Частину селян переселено в ці нові поселення, які належали до волості Сошично.

Український православний шляхтич Йосип Баковецький 1589 року став фундатором теперішнього храму Успіння Пресвятої Богородиці на давньому церковищі.

Опис церкви зберігся в архівних документах кінця XVIII ст.: „Це найдавніша дерев'яна церква в єпархії. Така ж окрема дзвіниця серед села, оточена з усіх сторін селянськими хатами".

Про дату побудови церкви зберігся напис, вирізаний над дверима, що ведуть в бабинець храму: „Церква сія побудована в 1589 році". Цей напис забили дошками 1875 року під час ремонту, а також зняли предавнє опоясання, під дахом якого в спекотливу чи дощову пору вірні могли слухати Служби Божі.

В церкві зберігався портрет Й. Баковецького великого розміру, а над портретом художник намалював Качинську церкву у вигляді ковчега. Цей портрет і картина страшного суду були виконані в народному стилі, тому з наказу московських наглядачів їх було перенесено в дзвіницю, а потім сліди портрета загубилися.

До 1884 року храм Успіння Пресвятої Богородиці і дзвіниця були покриті ґонтом і мали архітектурний вигляд давнього волинського, українського церковного монументального зодчества. Також церква мала унікальної цінності іконостас роботи волинських майстрів художньої обробки деревини, виконаний також в народному, національному стилі, пізніше замінений новим, триярусним.

Зберігалось в святині багато Богослужбових рукописних і старого друку книг, більшу частину яких було замінено на московські видання. Були тут пом'яники, давні архівні документи, метрики, книги про народження, шлюб, похорон і багато інших книг з церковної історії та історії Ковельського Полісся. Вірних сповіщали про Служби Божі чотири давні дзвони з двоярусної дзвіниці.

Історія парафії налічує три кладовища. Найдавніше – на церковному погості серед села. Ховали мирян під самою церквою. При ремонті храму 1875 року під його підлогою знайдено ряд домовин, серед них і труну священика з рештками облачення, а під головою – змінну білизну, щоб в чистому одязі став перед лицем Господа на Божому суді. В деяких домовинах були пляшки з горілкою, гроші, інші речі на відкуп гріхів. Це засвідчує, що елементи поганства ще широко практикувалися на Ковельському Поліссі в обрядах і звичаях того часу.

Пізніше кладовище перенесли на східну сторону села біля дороги на Сошично, обнесли глибоким ровом, а в середині його була невелика дерев'яна капличка, покрита соломою, в якій востаннє прощали покійника. Тут ховали небіжчиків до 1888 року, а тоді перенесли цвинтар на схід від села.

Травневого ранку, розпитавши про найкоротший шлях до Качина, я вирушив в 10-кілометрову подорож. Стежка через луги привела до річки Турії, і через підвісний, на палях, місток, я вже був на її правому березі. Місцеві рибалки пояснили мені дорогу до села Личини, а далі, як вони сказали, стежка сама заведе. І мене повели стежки через луги, понад полями. Я був зачарований неповторною тишею довкілля. Травнева м'яка зелень чарувала очі, линув спів солов'їв, чувся голос зозулі, а тепле весняне сонечко своїм промінням викохувало цю неповторної краси землю.

Міському жителеві, відірваному від природи щоденною працею, тролейбусами, асфальтом, відкрився світ чарівної поліської казки, ще досі непрочитаної мною.

Ось і перші хати села Личини. Серед них є дуже цікаві взірці дерев'яної народної архітектури середини XX ст. Помітна велика кількість лелечих гнізд, які люблять рідну землю і своїм прикладом вчать нас цього ж. На перехрестях, є багато дерев'яних хрестів-фіґур над дорогами, заквітчаних стрічками, рушниками, фартушками, гарно доглянутих. В них живуть народний сум, журба, віра, надія, любов.

Придорожній хрест-фіґура кожному перехожому має нагадувати про муки Спасителя на хресті за наші гріхи, а також про те, що ми, християни, маємо виконувати Божі заповіді. Хрести, як правило, дерев'яні, з тесаного, різаного дуба, найбільш стійкого дерева Полісся. В минулому чорніли вони на тлі сірого неба ще й при стежках, криницях, дворах. На них присутні перехрещені списи, молотки, кліщі, драбинки.

Одягати хрести в стрічки, фартушки, рушники – це звичай, який символізує одяг Христа. Ці прикраси – жертовність на заміжжя, видужання, зцілення, рятування, подяка за добрий врожай.

Зупиняюся біля церкви Воздвиження Чесного Хреста, 1787 року, в Личинах. Місцеві парафіяни зібрали кошти, купили в Камінь-Каширському церкву і перевезли, потім, додавши матеріялу, побудували цю неповторну дерев'яну святиню. В ній не лише майстерність місцевих будівничих, а й їх велика і щира душа, глибоке розуміння величі краси і духу.

Дорогу від Личин до Качина наповнюють ті ж самі світлі почуття. Чарівну красу довкілля доповнює праця людей на своїх полях. На превеликий жаль, відсутня сучасна техніка, поліське село відкинуто на століття назад в обробітку землі.

Качинське озеро є своєрідним діямантом навколишнього довкілля. Шукаю сліди давнього дерев'яного замку, а потім вирушаю вулицею до храму Успіння Пресвятої Богородиці. Святиня справді неповторна в своїй простоті і величі. Вікові ясени, що оточували храм, зрізані. Чому? Без дерев церква – ніби дитина без сорочки. Настоятель о. Георгій пояснює, що дерева могли впасти.

Храм підпорядкований Московському патріярхатові, тому є багато прикладів гідних подиву у діях цих пастирів. Церква донедавна була зачинена, в ній влаштовували сховище нафти і лише 1991 року повернули вірним.

На подвір'ї місцевої школи – свято останнього дзвоника. Несподівано зустрічаю знайому з навчання в інституті вчительку місцевої школи Ніну Цяк, яка мене знайомить з молодим директором школи, істориком Тетяною Любчук. До нас приєднується голова сільської ради, також випускник історичного факультету Волинського національного університету ім. Лесі Українки Олександер Войтюк. Від них дізнаюся, що в селі 320 дворів, 870 жителів, а в місцевій середній школі навчається 130 учнів, працює 20 вчителів.

В розмові непомітно минають години. Я залишаю село, пригадуючи слова Ліни Костенко: „Усе святе, усе неповториме, усе чекає невимовних слів". Збираю найкращі з них, щоб розповісти українському світові про село Качин з його славним минулим.

Володимир Рожко,
історик-архівіст, Луцьк

Українсько-хорватські...

(Закінчення зі стор. 18)

ським. Хорватська культура своєрідно включилася в одну з хвиль українського національного відродження в середині 1960-их років, коли було перекладено твір дубровницького поета гуманізму Марина Држича.

У книзі відзначено динаміку взаємного пізнання обох літератур після проголошення незалежности. Особливо цікавий заключний текст, в якому автор визначає перспективні теми подальших літературних порівнянь. Вони адресовані майбутнім дослідникам і охоплюють широке коло від середньовіччя, бароко, романтизму, реалізму, модерну аж до сучасности.

Виданням книги Є. Пащенка наукове видавництво у Спліті не лише представило перше в хорватській і українській науці дослідження, яке порівняло низку епох у розвитку двох літератур, дало новий внесок у висвітлення невивчених тем, а й відкрило шляхи для подальших досліджень.

Богдан Ліський,
Корнеліюс, Ореґон

У СВІТІ ПОЕЗІЇ

Живе в Москві антимосковський поет...

Давні латиняни, пустивши у світ таке незаперечне прислів'я – tempora mutantur et nos mutamur in illis (часи змінюються, і ми змінюємося разом з ними) – не передбачили, що на тлі постійних змін у світі гнітюче незмінним феноменом, і вже, мабуть, до кінця історичних часів, залишиться Росія. Вона дивує не тільки безперервним зовнішнім експансіонізмом і внутрішнім деспотичним тиском держави, але й тим, що суспільство усіх трьох Росій – царської, совєтської і єльцинсько-путінсько-медведівської – ніколи не спромагалося на масовий опір цьому деспотизмові. Навіть творча інтеліґенція, називаючи себе сумлінням народу, у більшості своїй виправдувала завойовницьку сутність Москви: одні інтелектуали, як от ранні слов'янофіли, а згодом Федір Достоєвський чи Володимир Соловйов – в ім'я вищої місії, яку нібито належить здійснити Росії; інші, як Микола Данилевський, Микола Страхов і пізніше, вже вироджене слов'янофільство, – просто заради самої експансії, заради самоцільної імперської зверхности.

А все ж і протестна лінія, хоч якою завжди була тендітною, ніколи не припинялася зовсім, починаючи від першого „дисидента" Андрія Курбського. Потім був у Росії вільнолюбний філософ Петро Чаадаєв, був декабрист-українофіл Кіндрат Рилєєв, був демократ-емігрант Олександер Герцен, був анархіст Михайло Бакунін, був філософ-вигнанець Микола Бердяєв, а вже наші часи – правозахисники Андрій Сахаров, Петро Григоренко та поети-шістдесятники.

Й було б уже зовсім нелогічним, якби сьогоднішній режим Кремля ні в кого з росіян не викликав справедливого гніву й осуду. Тому зі щирим захопленням і вдячністю читаються українськими очима всі публікації Валерії Новодворської, економіста Андрія Іларіонова, істориків Юрія Афанасьєва й Ігоря Чубайса, декількох інших чесних людей Росії.

Та особливо яскраве протестне явище, – творчість московського поета і публіциста Юрія Нестеренка. За професією він математик-кібернетик, за уподобаннями – філософ та історик, перекладач з англійської мови. Сам він називає себе „спеціялістом з unhappy end", і в таких глибоко аналітичних працях, як „Кінець кам'яного віку", „Міти про права людини", „Синдром політичного імунодефіциту", „Про російську національну ідею" та низці інших робить висновок, що протягом усієї своєї історії Росія йде хибним шляхом, і тепер перед нею – глухий кут. Він відверто позиціонує себе як непримиренний противник політичної системи, котра склалася за президентів Володимира Путіна і Дмитра Медведєва, зокрема виступає за перегляд вислідів Другої світової війни і за розвінчування культу так званої Перемоги.

Вірші Ю. Нестеренка – немов вибухи антимосковських ідейних бомб.

В одному з них, з назвою „Московія", автор протиставляє невпинне російське зазіхання на світ первісній Русі, демократичній та европейській, котра тепер відома як Україна. Ледве чи хтось в усій російській літературі сказав про це сильніше і ясніше: „В страшних снах ніякому заморському ворогові не вдалося зробити того, що вчинила ти з Руссю, Москва".

Ця поезія просто приголомшує читача, запалює його зсередини, тому коли автор цих рядків прочитав декілька віршів у редакції „Свободи", вони викликали очікуваний емоційний відгук, і вже наступного дня редактор Левко Хмельковський приніс українські переклади Нестеренкових поезій. Вони варті того, щоб їх знала ширша наша читацька громада.

П. Ч.

Юрій Нестеренко

Російська ідея

Безкрая пустеля – печалі долина,
Загальна святиня – могильна земля...
Болотяні нетрі, лісів гущавина,
Довкола церков – спорожнілі поля...

Сніги намітає, гуде хуртовина,
Коротка кольчуга – нема вороття...
І місто, мов хащі, – суцільна руїна,
де бійки і кражі – буденне життя.

З молінням про чудо йдемо в домовину,
Кадильниці дим перед кожним вождем,
І кожному Юді – окрему осину,
І світові жах руйнування несем.

Ось злíземо з печі, піднімемо гасла,
відчинимо двері старої тюрми...
Якщо хто не з нами, їх доля вже згасла,
хоч з світом не в ногу, та купою ми!

Ніхто нас не спинить, до бійки ми дужі,
Бо віримо всі, хоч не знати у що...
Не лічимо трупи, до інших байдужі,
Гуманні ідеї для нас - то ніщо!

П'ємо ми без міри, в багні наші морди,
Усі нас бояться, лиш лайка в устах.
Зруйнуємо все, і як первісні орди
В країнах Европи посіємо страх!

Нас видно іззовні, зросли без опіки,
До інших держав ми не схилим чоло,
Канчук нам дорожчий, ніж мудрості ріки,
Наука для нас, мов корові сідло!

В нас бруд – по коліна, і крови – до паса!
Нічого, що віє сибірська зима,
Народ особливий, мов обрана раса,
в гною по коліна свій гонор трима!

І хто мордував нас – не хочемо знати,
Підлота вождів – ніби правди ріка!
Хто дужий – той пан, а всіх інших – стріляти!
Чого ця ридає над гробом вдова?

Московія

Я міг народитись у давньому Пскові,
Був Новгород здатний відкрити мій світ,
Тоді разом з військом я б йшов до Московії,
Щоб знищити рабства нелюдяний гніт!

Де підлий упир у татарській шапчині,
В Кремлі бенкетує, напившися крови.
Продажні вельможі в багнюці, мов свині,
І рідного батька продати готові.

Там волю кривавим клепалом скалічено,
Брехнею наповнені царські палати,
Іван Калита срібняки перелічує,
Щоб владу купити, а інших – до страти!

Ми Кремль оточили б збройною силою,
Варязьким мечем Спаську вежу здолали,
Бояр витягали б селянськими вилами,
Жалю до азійських катів ми б не знали.

Щоб більше про морок кривавий не чути,
Щоб воля і правда за істину стали,
Бо світ неспроможний вже того збагнути,
Як Русь отруїли московські вандали.

Москва – спадкоємність татарська в очицях,
На царський нагай всі раби наготовлені,
Культура Европи в лахмітті їм сниться,
Церкви у монгольському зашморгу зловлені.

Такої Москви не знайти і в Америці,
В пивницях – катівні, майдан – балаган,
З похмілля – до чарки, щоб битись в істериці,
А потім – обійми під танці циган.

Як спрут кам'яний з метушнею столичною,
Царює у тій всеросійській біді,
Плюється насінням із лайкою звичною,
Аж слина висить на його бороді.

Стрільці від царя і червоні кіннотники
Йшли землі сусідні у хлів заганяти,
Повзла та зараза все далі марнотою,
Готова весь світ до неволі прибрати.

Та роги Москві обламала історія,
Прогнилу імперію тягне на дно,
Тепер це не царство, тепер – територія,
Хоч пиху тримає вона все одно.

Нехай народився я зовсім не в Пскові,
Та справа в посвяті тепер лиш одній,
Щоб бути готовим здолати Московію
І стати людьми на землі цій святій.

Тікає підлота від власного імені,
Уявною силою вабить нарід,
Та ми пам'ятаємо віча над Ільменем
Готові за правду йти знову в похід.

Коли дарами обійшла природа

Коли б ти розум мав, писав великі книги,
Шукав потіху на журбу юрби.
Збагнув ланцюг часу, не дбав би про інтриги,
І зневажав штандарти і герби.

Коли б ти мав талант,
на скрипці б грав концерти,
Або на фортепіяні, а, може, на трубі,
За посмішку твою були готові вмерти
І рвали б тишу оплески тобі.

Коли б ти красень був, знімався б до реклями,
А може, й до кіна тихенько прошмигнув,
Вхопивши долі дар, жив добре, як у мами,
З багатих пань лиш грошики б тягнув.

Коли б ти був атлет, то став героєм спорту,
І в боротьбі добився б нагород,
І дивувався б світ на здійснені рекорди,
Пишався б чемпіоном твій народ.

Але тебе дарами обійшла природа,
Яка частенько не шанує нас,
Тож без проблем ти став вождем народу
І божеством для мільйонних мас.

Переклад з російської мови:
Левко Хмельковський

У вересні відбудеться український фестиваль

ТОРОНТО. – 17-19 вересня відбудеться 14-ий Фестиваль української культури – найбільш очікувана подія сезону. Вперше в Канаді виступить одна з провідних українських рок-груп „Mad Heads XL" – музична сенсація з України. Президент фестивалю Юрій Клюфас зазначив: „Дякуємо Українській кредитовій спілці, авіокомпанії „Аеросвіт" та готелеві „Шератон" , завдяки яким ми змогли запросити один з популярних гуртів Европи".

Українська рок-група „Mad Heads XL".

Програма включатиме виступи танцювальних та музичних колективів з Канади, Сполучених Штатів Америки та України. Відбудеться вечірня забава: можна буде скуштувати українські страви на ятках вздовж вулиці Блур. Для дітей працюватиме майданчик з атракціонами. Парада відбудеться 18 вересня об 11-ій год. ранку. Докладна інформація є на сторінці інтернету: www.ukrainianfestival.com. Тел.: (416) 410-9965.

СПОРТ

Дев'ятий турнір молодіжних футбольних команд в осередку „Тризуб"

Фінальна гра за чемпіонську чашу.

Заступник президента УСО „Тризуб" Євген Луців вручає нагороди переможцям змагань.
Фото: Роман Лужецький

ГОРШАМ, Пенсильванія. – У честь Дня пам'яті в Українському спортовому осередку (УСО)„Тризуб" 28-30 травня відбувся щорічний футбольний турнір молодіжних команд.

Участь у ньому взяли 184 команди хлопців і дівчат віком від восьми до 19 років з Пенсильванії, Конектикату, Ню-Джерзі, Делавару, Мериленду, Вірджінії і міста Ню-Йорк. З „Тризуба" було 27 команд під назвою „Ukrainian Nationals".

Відбулося понад 300 змагань на 20 футбольних площах (сім – „Тризуба" і 13 – сусідніх).

Всі фінали відбулися 30 травня на площі „Тризуба". Змагання хлопців і дівчат відбулися в групах. Дружини УСО „Тризуб" здобули першість у семи групах (хлопці до дев'яти років – „Запальні", до 10 років – „Шахтар", до 13 років – „Оболонь"; дівчата до восьми років – „Бластер", до 11 років – „Кікс", до 15 років – „Круш", до 19 років – „Сила") і посіли друге місце у двох групах (хлопці до 11 років – „Блискавка", до 17 років – „Прем'єр").

Директор футбольного турніру Данило Ниш з своїми вихованцями.
Фото: Роман Лужецький

Заступник президента УСО „Тризуб" Євген Луців вручив нагороди переможцям і фіналістам.

Під час турніру працювала українська кухня, а на сцені увечорі рок-гурт розважав спортовців.

Футбольні команди, які брали участь у турнірі, висловили подяку його організаторам. Цей турнір заслужив славу по всьому східньому побережжі США. Але, на жаль, жоден український спортовий клюб з близьких околиць, крім „Тризуба", маючи молодіжні дружини, не брав участи у цьому престижному футбольному турнірі.

Турнір, як і в минулих роках, відбувся під проводом директора Данила Ниша.

Роман Лужецький

БОКС

В. Кличко вийде на бій

Бій Володимира Кличка з Олександром Повєткіним (Росія), проведення якого заплановане на 11 вересня на спортивній арені Франкфурта-на-Майні, може не відбутися.

На першу прес-конференцію, присвячену майбутньому двобоєві, 19 липня О. Повєткін та його команда не з'явилися. „Бій 11 вересня відбудеться у будь-якому разі. Я готовий зустрітися і з Повєткіним, і з іншим суперником", – заявив В. Кличко.

Якщо О. Повєткін остаточно відмовиться від участи у поєдинку, то автоматично суперником українця 11 вересня стане ніґерієць Семюель Пітер як другий у списку претендентів на титул чемпіона у надважкій вазі за версією IBF. З С. Пітером В. Кличко вже зустрічався у вересні 2005 року. Тоді він переміг ніґерійця за кількістю точок. *(Федерація боксу України)*

Привіти з літніх пластових таборів

Вишкіл „Лісова школа" в Лексинтоні, Ню-Йорк (19 червня-2 липня)

Вишкіл „Школа булавних" в Гантері, Ню-Йорк (19 червня-1 липня)

Хроніка турніру Евро-2012

• На відбірковій стадії турніру з футболу Евро-2012 команди розподілені на дев'ять груп. До фінальної частини вийдуть переможці груп і команди, яка посядуть другі місце. У листопаді 2011 року відбудеться плей-оф: чотири путівки у фінальний турнір розіграють вісім команд, які посіли другі місця у своїх групах.

• „УЕФА може організувати турнір з чотирма містами у Польщі та двома – в Україні", – заявив 8 квітня президент УЕФА Мішель Платіні на прес-конференції у Києві. Він також висловив сподівання, що Україна прийматиме чемпіонат у чотирьох містах, але якщо не буде стадіону в Києві, не буде Евро-2012 в Україні.

• 15 липня віце-прем'єр-міністер Борис Колесников визнав, що треба багато зробити для Евро-2012, але Україна може не тривожитися, що якесь з її міст буде виключене з числа учасників турніру

• 20 липня міністер спорту Польщі Адам Герш заявив, що Україна проґресує у підготуванні до Евро-2012 і виконає усі свої зобов'язання. Стан готовности до Евро-2012 УЕФА розгляне 21 вересня.

• 19 липня міністер транспорту та зв'язку України Костянтин Єфименко повідомив, що Україна закупить 10 корейських міжреґіональних електропотягів до Евро-2012.

• 21 липня прем'єр-міністер України Микола Азаров заявив, що до Евро-2012 Київ та Бориспіль сполучать новою залізницею. *(„Чемпіон")*

Ода артистові

Ростислав Василенко (27 червня 1920 року-30 березня 2010 року) 27 червня цього року відзначив би 90-річчя від дня народження. З його відходом у вічність непоправної втрати зазнала українська театральна культура. Світла пам'ять про Заслуженого артиста України, поета й педагога назавжди збережеться в серцях його шанувальників, в історії української літератури, культури й театрального мистецтва.

Ростислава та Ію Василенків я знала особисто й відчувала душевну, духовну близькість з ними. Діставала від них листи й вітальні листівки, надсилала їм свої до Різдва, на дні народження, в День Матері, День Батька, до інших родинних нагод.

Але я певна, що багато читачів „Свободи" знало цю людину і з його публікацій в тижневикові, і також з його надзвичайно цікавої, справді мудрої книги мемуарів „Життя в ґримі і без", котра може стати основою кінофільму (на зразок знаменитого „Доктора Живаґо").

Повертаючись до теми листування, дозволю собі процитувати декілька рядків з листа глибоко шанованої мною людини:

„...Перевантажений творчими, родинними, господарськими справами, (город росте, помідори цвітуть, ноги болять).... діла Твої, Господи! Вибираюсь в Галичину. Запросили мене на роботу, якої ще не робив, ... треба закінчити фільм (але ж я не „кіношник", я – театральний артист.

....Фільм розпочали. Сценарій Юрія Косача (вже покійного), мого приятеля, племінника Лесі Українки. Отже, їду на два місяці в Тернопіль...

...Вітаємо Вас з Юрієм ми з Іею. Передаю кілька афішок про мої виступи в українській громаді перед від'їздом, а також деякі мої роздуми про події в Україні...".

І ще було багато листів.... Восени 2007 року подружжя Василенків приїхало до нас у Сіфорд у Вірджинії. Ми з Юрієм мали унікальну нагоду тиждень спілкуватись з дорогими гостями. Також відбувся виступ артиста перед українською громадою у міській Публічній бібліотеці, де Р. Василенко хвилююче розповідав, як живий свідок, про українську трагедію 1932-1933 років. Присутні мали нагоду почути у блискучому виконані артиста кілька творів визначних українських письменників, зокрема „Тарас Трясило" Павла Тичини і „На золотих богів" Григорія Косинки, гуморески Павла Глазового.

Земна сцена великого артиста, його життя, без ґриму, повне випробовувань, перешкод і творчих досягнень, закінчилось 30 березня цього року. І до останнього його подиху поряд була його Муза і вірна дружина Ія.

І. Василенко-Лісович (з дому Филипович), відійшла у Вічність у 40-ий день по смерті Р. Василенка. Обоє спочивають на українському цвинтарі св. Андрія, в Савт Бавнд-Бруку, Ню-Джерзі.

Останній лист від І. Василенко надійшов до нас за кілька днів до її смерти, в передкень Дня Матері....

Їх обидвох невистачатиме багатьом...

Я ж, вкотре, перечитую дорогі листи і подумки звертаюся до Р. та І. Василенків з рядками віршів:

Син українського народу,
Заслужений Артист.
Талант і Божий Дар,
З коріння родоводу.
Доступний, щирий,
Патріот, правдист.
І творчістю пробуджує
В серцях людських свободу!

Оксана Маковець,
Сіфорд, Вірджинія

Ростислав та Ія Василенки.

Славній пам'яті композитора Остапа Бобикевича

9 липня виповнилося 40 років від смерти св. п. Остапа Бобикевича, який проживав і творив в Мюнхені. О. Бобикевич народився 4 вересня 1889 року у Слободі, біля Болехова, де його батько о. Олекса був парохом та займався літературною працею, пишучи п'єси для драматичних гуртків „Просвіти".

Перші лекції гри на фортепіяні одержав О. Бобикевич від своєї матері, яка походила з давнього священичого роду Ніжинковських. У часи гімназійних студій в Стрию першу композицію написав як учень шостої кляси гімназії до поезії „Гамалія", що її на Шевченківському концерті сам і виконав.

Його дядько, композитор Денис Січинський, намовляв юнака посвятитись музичній кар'єрі. Одначе, О. Бобикевич, втративши в ранній молодості батька, вирішив, за порадою адвоката д-ра Євгена Олесницького, батькового друга, вступити на студії лісництва у Відні. Д-р Є. Олесницький часто перебував у Відні як посол до австрійського парляменту та щиро піклувався своїм вихованцем, уможлививши йому подальшу науку музики та відвідування музичнокультурних імпрез столиці.

Після навчання О. Бобикевич повернувся на короткий час до Львова, де одержав працю в Дирекції лісів, але віддався своїй улюбленій музі, акомпануючи хорові „Боян" та влаштовуючи з скрипалем Євгеном Перфецьким концерти.

Першу пісню скомпонував О. Бобикевич у 1920 році, до слів Василя Щурата „Червоні маки", що її успішно виконував відомий тенор Клим Чічка-Андрієнко.

У 1927 році О. Бобикевич на вимогу польської влади змушений був покинути Галичину, одержавши призначення до лісництва біля Варшави, а згодом як лісовий інспектор у лісах Татр. У Варшаві з'явилися його два альбоми під назвою „Мої пісні" під псевдом Орест Тирса.

Жваву композиторську діяльність розвинув О. Бобикевич на еміґрації в Мюнхені, де написав ряд творів до слів Тараса Шевченка, Олександра Олеся, який своїм оспівуванням краси втраченої України, в тузі за нею на чужині був тематично близький О. Бобикевичеві. Компонував до слів Маркіяна Шашкевича, Лесі Українки, клав на ноти чудову лірику Володимира Сосюри, Богдана Лепкого.

Виконували його пісні, сповнені туги й патріотичного патосу за втраченим, у далині баченим рідним краєм Орест Руснак, Беметій Йоха-Березенець, Петро й Іраїда Черняки, Йосип Гошуляк, Ганна Шерей, Тетяна Ара, Світлана Микитчак та ін.

Його фортепіянові твори „Жалобний марш", „Спомин", „Пісня весни", „Баляда", „Фантазія" та „Українська рапсодія" були часто виконувані, а особливо чотири останні, присвячені автором мюнхенській концертовій піяністці, співробітниці баварського радіо Галині Коваль.

У 1964 році німецько-українське товариство у Мюнхені влаштувало мистцеві з нагоди 75-ліття ювілейний концерт, а представник Баварського міністерства вручив ювілятові пам'ятний подарунок.

О. Бобикевич залишив близько 120 композицій. У 1954 році появилась у Мюнхені наступна збірка пісень, а 23 пісні композитор передав для зберігання бібліотеці ім. Т. Шевченка у Лондоні.

До кінця свого життя композитор відзначався гідною подиву свіжістю ума, бадьорістю духу і мистецькою творчістю.

У 2003 році у львівському видавництві „Червона Калина" появився нарис про О. Бобикевича, авторства його землячки Марії Ващишин з Моршина. У збірнику є каталог музичних творів О. Бобикевича.

Найновіша збірка його творів вийшла в Дрогобичі, у видавництві „Посвіт", у 2009 році під редакцією Уляни Молчко, доцента катедри музикознавства та фортепіяна Дрогобицького державного університету ім. Івана Франка.

Богдан Шарко

Шановні читачі!

Висилаючи до „Свободи" спомини і співчуття з приводу відходу своїх близьких і друзів, не забувайте підтримувати видання тижневика пожертвами на пресовий фонд!

Редакція

Ділимося сумною вісткою, що 7 липня 2010 р.
відійшов у вічність дорогий БАТЬКО, ДІДО і ПРАДІДО

св. п. ТЕОДОР ТЕРЕН ЮСЬКІВ

нар. 12 березня 1911 р. в с. Поточиська, Україна.
Колишній муж Аneліс Лудвиґ тепер Тіреллі.

Теодор Юськів співав в опері в Европі під час Другої світової війни. Іміґрував до Америки у 1949 р., де продовжував свою оперову кар'єру. В 50-их роках дав концерт у „Town Hall" та часто виступав перед українською публікою.

Після виходу на пенсію багато часу присвятив фотографії. Його праці були показані на трьох окремих виставках. Т. Юськів був також музичним критиком. Писав рецензії на різні концерти для українських газет.

Ціле своє життя був свідомим українцем. Заохочував всіх молодих вивчати українстику, особливо мистецтво. Його відданість мистецтву була показана, коли він закупив два фортепіяна марки „Boesendorfer" для Львівської національної музичної академії ім. Миколи Лисенка.

Залишилися у смутку:
діти – ХРИСТИНА LAFORESTRIE та ЯРЕМА
внуки – ERIC, ALAIN, THEA, EDMOND
правнуки – MARTIN, KATHERINE, MARCUS, MICHAEL, ESTEBAN

Вічна Йому пам'ять!

6 серпня 2010 р. припадає двадцять шоста
невимовно болюча річниця смерти
мого найдорожчого і незабутнього МУЖА

СВ. П.

д-ра ІЛЛІ АНДРУСЯКА

СЛУЖБИ БОЖІ

будуть відправлені:

- в катедрі св. Покрови в Дітройті (Савтфілд, Миш.);
- в церкві-пам'ятнику св. Андрія Первозваного в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.;
- в церкві Успення Пресвятої Богородиці в Люрді;
- в Українській Православній Церкві в Бразилії.

Про молитви за душу Покійного просить

дружина МАРІЯ

БРАТСТВО КОЛИШНІХ ВОЯКІВ 1-ої УД УНА
СТАНИЦЯ НЮ-ЙОРК
ділиться з побратимами і нашими друзями
сумною вісткою, що в неділю, 20 червня 2010 р.
відійшов у вічність дорогий нам Побратим

СВ. П.

ХОР. РОМАН ГЕРАСИМОВИЧ

нар. 10 жовтня 1924 р. у Львові.
Старшина 1-ої Української Дивізії УНА,
командир 1-ої сотні 30-го полку

ПАНАХИДА відбулася в п'ятницю, 25 червня 2010 р. в похоронному заведенні в Ню-Йорку, Н. Й.

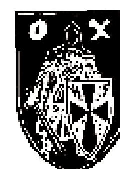
Прах Покійного був перевезений до Манчестеру, Англія, і спочив в родинному гробівці разом з прахами мами і сестри.

Пам'ять про цього чесного вояка 1-ої Української Дивізії УНА нашого незабутнього побратима, прикладного та дуже активного члена Станиці Ню-Йорк залишиться з нами назавжди.

Смутком прибиті
членство і Управа Станиці Ню-Йорк

5 КУРІНЬ УСП і 20 КУРІНЬ УПС
„ОРДЕН ХРЕСТОНОСЦІВ"
діляться сумною вісткою з лицарями Ордену
і пластовими друзями, що відійшов на вічну ватру член Ордену

пл. сен. довір'я

ПЕТРО НАКОНЕЧНИЙ

псевдо „Бурмило"

нар. 16 вересня 1927 р. в селі Раківці, Україна.
Помер 26 червня 2010 р. в Ґлен Спей, Н. Й.

Член Дирекції і довголітній член Контрольної комісії Кредитової спілки в Пасейку, Н. Дж. Скарбник Пластової Станиці в Пасейку. Учасник Корейської війни.

Дочкам Вірі і Зені з родинами, братаниці Марійці Наконечній та ближчій і дальшій родині Покійного складаємо найщиріші співчуття.

КУРІННИЙ ПРОВІД

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями і Громадою, що в м. Києві 16 червня 2010р., у свій 85-й день народження, відійшов у Вічність наш Найдорожчий Тато, Дідусь, Прадідусь і Вуйко

св. п. БОГДАН МАТІЯШЕК

народжений 16 червня 1925р. в с. Зелеві під Львовом.

Жив Україною. Спочив у рідному селі.
член Організації Українських Націоналістів (ОУНр)
– «Бистрий», «Дорошенко» – на Рідних Землях і на чужині;
член Пласту в Німеччині,
гуртка при Торговельній Школі в таборі ім. Орлика в Берхтесґадені;
член СУМ в Америці, один з перших членів
осередку ім. ген. Мирона Тарнавського в Пассейку, Н.Дж.;
довголітній парафіянин Церкви св. Миколая в Пассейку, Н.Дж.

У глибокому смутку залишились:
Син – ПЕТРО МАТІЯШЕК з дружиною Лідою та донькою Ксенією
Донька – КАТЕРИНА БЕНДЕР з чоловіком Браєном, доньками, онуками
Племінник – БОГДАН ГАРАСИМІВ-СТОЙКО з родиною
та Родина в США, Канаді й Україні.

Вічна Йому пам`ять!

• ЗНАЙОМСТВА •

Життя коротке швидко минає. Повна життя вдова хоче пізнати, для товариства, інтелігентного пана віком від 70-80 років.
Тел.: (949) 369-0986

• ДО ВИНАЙМУ •

Хата на винайм, в Piscataway, NJ, нововідновлена з охолодженням (кондіціонером), кухня, їдальня, вітальня, 2 спальні, додаткова кімната (sunroom with fireplace), гараж $1,600 на місяць. **Тел.: 1-908-231-9158**

• ПРАЦЯ •

Українець, (леґально в Америці), пошукує працю по догляду за старшим мужчиною, або іншу домашню працю.
Тел.: (862) 216-4300